

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petič vrst 1 D, od 10—15 petič vrst 1 D 50 p, večji inserati petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priljučno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

PRED VOLITVAMI.

Se nekaj dni nas loči od važnega dogodka v razvoju naše mlade države — od volitev v narodno skupščino. Volilna borba je na vrhuncu, številnih političnih skupin in večinoma tudi širše javnosti se je polastila nekak mrzlična napetost, ki je splošen značilen pojav današnje dobe. Vsi s pritajenim strahom in z upravičenim upanjem pričakujejo, da se bo zgodilo nekaj, kar bo temeljito predrugačilo vladajoče razmere. Od dnarja do državnega uradnika, od kmeta do trgovca in obrtnika, vsa-kogar teže posebne življenjske ne-zgode, vsi godrnjajo in se jeze, češ, država ne daje, država preveč za-hleva, država to, država ono. Ali država ali pa osebnost drž. krmilarjev je kriva, da povojno življenje še ni prišlo v normalni tir, da vlada neza-dovoljnost večkrat celo tam, kjer ni na mestu. Ta nezadovoljnost, ki je prepojila kakor nalezljiva bolezen vse sloje in vse narode, izvzemaš one pri nas presneto maloštevilne sre-čneže, ki ne poznajo skrbi za vsakda-nji kruh, ki se seveda hvaležen kapital za vsakovrstne operacije političnih strank. Na tem nevarnem in omahlji-vev temelju se grade čudovite stave-be, obljublja se na desno in levo, v obliki političnih agitatorjev na shod-ih nastopajo pravi srednjeveški vi-tezi, ki trdijo, da bodo z enim udar-cem svojega junaškega meča odse-kali povojnemu zmaju vseh sedem glav. In dasi se te obljube vsakemu trezno mislečemu človeku zde že na prvi pogled smešne, se jih vendar ljudstvo žalibog opriema kakor uto-pljenik slame in drvi slepo v vrtnec političnih strasti. Pri tem pa ljudje kaj radi pozabljajo, da tiste stranke, ki največ obetajo, po navadi najmanj store in da ti vitezi polagajo na oltar osebnih ambicij, častihlepnosti in egoizma blagostanje narodnih mas. Takih primerov imamo haš pri onih strankah, ki danes najbolj kriče in nastopajo kot odrešeniki siromašnih slojev, kolikor hočemo.

Gospodarski položaj naše drža-ve, ki ga ne bo mogoče zboljšati z novimi krilatimi frazami in neizvršji-vimi obljubami, marveč z delom in pametno finančno politiko, je kriv, da smo zabredli tudi v politiki na dokaj nevarno polje. Pojem države dobiva po zaslugi nekaterih naših strank med ljudstvom čuden ožji po-men. Kadarkoli se govori o draginji in pomanjkanju, o tej ali oni vrzeli v državni upravi ali celo o stvarih, s katerimi država nima ničesar op-ra-viti, se čujejo glasovi — Srbi so kri-

vi, Beograd nosi odgovornost za vse, kar ni v redu. Podobna očitanja, s katerimi brezvestni demagogi izpod-riavajo ugled naše države in kršijo njeno edinstvo, bi bila razumljiva, če tudi neupravičena, če bi bil Beo-grad izven naših državnih mej in srbsko plemo ne oni najmočnejši po-litični in državotvorni faktor, ki je za našo neodvisnost največ žrtvoval in kateremu se imajo zahvaliti tudi oni, ki ga hočejo danes izkoristiti v svoje strankarske namene, da ne vi-hiti nad njimi biča tujeve roka. Kri-vo, da je nastal na vseh poljih dru-žabnega življenja začasni zastoj, ni niti srbsko plemo niti poedini naši državniki, temveč evropska katastro-fa in njeni odmevi. In v tem splošnem kaosu smo mi le majhen drobec. Ki bi moral skrbeti, da se ga čimpre-je znebi, da uredi svoje domače razme-re, kakor delajo to nekatere druge po vojni nastale države. Ne pa da ga z nespametno politiko in pogubono-snim prerokanjem še povečujejo. Da pa ne funkcionira naš državni me-hanizem tako, kakor bi bilo želeži, je krivo dejstvo, da smo mlada država in krivi smo končno tudi sami, kajti mesto da se brigamo v prvi vrsti za konsolidacijo države v notranjosti in njeno moč na zunaj, da se oklenemo narodnega edinstva kot edine re-šitve iz sedanjega položaja, se pre-piramo kakor one pravilne živali, kdo jim bo županil.

V političnem življenju zgodovi-na človeštva ne pozna dobe kakor je naša. Stranke rastejo kakor gobe po dežju, vlade se menjajo kakor ženska moda, ugled ljudi, ki so res sposobni za pozitivno delo, pada, vr-še se atentati in ljudstvo je od dne dne bolj zbežano in nezadovoljno. V tem kalnem ribniku splošne zmede in dezorijentacije pa ribarijo z uspe-hom elementi, ki se ne boje nobenih sredstev, samo da dosežejo svoj cilj. S stališča državnega edinstva — in to mora biti naš temelj, kadar govo-rimo o volitvah v narodno skupščino — je treba obsojati vse one stranke, ki smatrajo, da je mogoča v državi cela vrsta držav in da so njihovi in-teresi več kakor pa obstoj in napre-dek države. Prav tako je treba obso-jati vse one ljudi, ki si domišljujejo, da bodo z demagogijo premagali go-spodarsko krizo in da bomo srečni in zadovoljni takrat, ko bo prepri na domačih tleh na vrhuncu in bomo samo še čakali, kdaj nas znova po-djarmijo tuji narodi. Kritika vsega, kar je količkaj zgrešeno, presega pri nas že vse meje dostojnosti. Prav je,

da skušamo vplivati na državno upravo, toda pot večnega kritiziranja in megalomanije, na katero skušajo gotovi ljudje zapeljati naš narod, nas ne bo pripeljala k zaželjenemu cilju. Vsi, ki stopajo na volišče, bi morali temeljito preudariti, ali je sploh mo-góče z eno potezo zboljšati gmojni položaj našega naroda v toliki meri, kakor obetajo tiste stranke, ki hočejo danes brezpogojno vladati in dikti-rati svoj politični kredo in kaj je boljše — trezno, pametno presojanje in razumevanje dejanskega položaja ali pa separatizem, medsebojno hui-skanje in plemenski antagonizem, ki lahko uniči še to, kar imamo in kar smo si priporili s težkimi mukami.

Četudi v kulturnem oziru nadkri-ljujemo Srbe, so vendar gotovi zgo-dovinski faktorji krivi, da smo kot državotvorni element daleč za njimi. Zato bi bilo bolj umestno, da se čim prej in kar najtesneje zblizamo, da priskočimo s svojim kulturnim kapi-talom na pomoč bratom onstran Dri-ne, da pridno sodelujemo za odstra-

nitev dosedanjih protislovij, kakor pa da bežimo od njih in misleč, da bomo s tem storili bogve kako politično de-lo, kopljemo jamo pod lastnimi no-gami. Brez sloge vseh treh plemen našega naroda ne more biti napred-ka, pa če smo še tako iznajdljivi v raznih blagovončnih programih. V bodočo narodno skupščino morajo priti ne separatisti, ne protidržavni elementi, temveč možje, ki so sposo-bni in bodo v resnici tudi gradili in ne samo podirali. Če pa bomo sejali do-sedanja veter razkrajanja državnega edinstva, se lahko zgodi, da bomo želi burjo in nedogledne posledice pretiranih političnih strasti. Kdor pozna razliko med mogočnim in ne-mogočnim, kdor priznava principe, na katerih so se razvijale najmočnej-še sodobne države in mu je kaj leže-če na tem, da postanemo kot država močni tudi mi, bo pač vedel, kaj je njegova dolžnost na dan volitev: vo-lil bo v Ljubljani »Napredni blok«, na deželi pa narodne in napredne stran-ke!

PISMO IZ PRAGE.

Nov finančni minister. — Trdnost češke koalicije. — Predstava J. Holečka na njegov rojstni dan. — Dve Lovričevi igri.

2. marca.

Telo dr. Rašina je upepeljeno, to-da njegov duh je ostal med nami in vstraja v parlamentu, v politiki, v fi-nančnem svetu in v širokih vrstah češkega ljudstva. O tem priča ne samo udeležba pri pogrebu dr. Rašina, kakr-šne Praga še ni videla in ki je bila ve-lika manifestacija za ideje in program pokojnika, marveč tudi izjave premno-gih korporacij in številni darovi za zlati zaklad po intencijah Rašinovega valutnega sistema. Vidno znamenje, da se bo nadaljeval sistem, katerega je on zgradil, je imenovanje poslanc-ing. Bečke, njegovega najintimnejšega prijatelja, za naslednika.

Novi minister je preizkušen mož kot politik in kot gospodar. Bil je na čelu izvrševalnega odbora bivše mla-dočeške stranke, ko še ni bil poslanec, v vojnem času je bil eden izmed ve-ljavnih članov mafije, v revolucionar-ski narodni skupščini je bil generalni re-ferent o prvem našem proračunu, deset let je sedel v upravnem svetu Živno-stenske banke, kateri je sedaj dve leti že predsednik. Vedno je bil znan kot agilen in zanesljiv snovatelj številnih in obsežnih stavb ter kot poznavatelj vseh državnih podjetij in delavnic. On je miren in prevaren mož, stalen in varčen gospodar, nezrušljivo trden. Minister Bečka je mož, na katerega smemo polagati polno zaupanje, da bo Rašinovo delo gradil razumno dalje in

da bo imel zlasti pred očmi tri stvari: 1. Ohranitev vrednosti naše valute v tujini, 2. ohranitev ravnotežja v držav-nem proračunu in 3. znošno znanje-va-nje državnih izdatkov in s tem do-seganje prihrankov v vseh panogah dr-žavne uprave.

Ministrski predsednik Švehla se mudi na Sicilijo, kjer ostane do konca aprila. Za njega predseduje ministrske-mu svetu kot namestnik Malypetr, no-tranji minister, razmišlja oči, previden in oprezen mož, katerega glavna naloga je, skrbeti za to, da se ne poruši koali-cija, kateri sta dala temelj dr. Rašin in Švehla. Njena solidnost doslej ni še nič trpela, tudi ne po dveh težkih ra-nah, ki sta bili za njo smrt Rašina in bolezen Švehla. To je dokaz, da poči-va ta koncentracija na notranji potre-bi in nujnosti, ki je ne samo priznana, marveč tudi najživahnejše povsodi na-glašena. Skupnost čeških strank se po-svedoči v najbližjih dneh z uzakone-njem načrta za obrambo republike in zakona za državno sodnijo. To niso kake izjemne ali persekucijske predlo-ge, marveč to so odredbe varnostnega značaja, swareče in preventivne. Opra-vičena je nada, da se vzdrži jednotni duh v čeških strankah do konca tega zasedanja, katero se prične še v teko-čem mesecu.

Na dan rojstnega dne mojstra Jo-sipa Holečka 27. februarja je priredilo

deželno društvo »Práchen« in praška »Meščanska Beseda« ob udeležbi aka-demičnega društ. »Jugoslavija« v poča-sčenje njegove 70letnice v veliki dvo-rani »Meščanske Besede« »prijateljski večer« ki je bil zelo dobro obiskan iz krogov njegovih rojakov iz Južne Če-ske, prijateljev in znancev ter jugoslo-venske praške kolonije. Pri vstopu je Holečka pozdravil za »Meščansko Be-sedo« podpredsednik dr. Fuhrich, ki je zlasti povdaril Holečkovo pomen za vse-slovansko stvar. Nato je spregovoril predsednik »Jugoslavije« ing. c. Pere Bradič, ki je izjavil:

Dni naš staršino, mistre Holečku! Osobito sam sretati to je i meni ko om-la-dinci data reč, da Vas kao predsednik akad.-društva »Jugoslavija« srdačno i bratski po-zdravim v ime cele naše učeće mladine praške a uveren sam i one u domovini. Po-zdravljam Vas ne samo Holečka kao Čeha nego Holečka Jugoslavena, Nemam reči ko-ima da kažem, koliko su i neproceniva blago Vašega i našeg naroda ona jedinstve-na dela, koja su se mogla stvoriti samo u jednoj onako velikoj i plemenitoj slavenskoj duši, punoj osećaja, punoj ponosa, ideala i umne bistrine ko što je duša našega Holeč-ka. Vi ostavljajući rodu grudu svoju, odoste toplom južni u domaju prave braće svoje u one krševite gore gde kroz vekove sto-jajo je naš narod mačem i pučkom u ruč na obranu zlatne slobode, potocima i rekama krvi stečene, u borbi protivu Otoman-skog carstva i njemačkog imperijalizma. Ta na pravom izvoru zadoste duboko me-dju naših slojeve našega naroda. Putuju-ći od čelije seljačke do palate gazdinske, kot starac guslar raznosite i sakupljate naše narodne pesme, to najveće naše na-rodno blago i ponos naš, da tu bistrinom svoga uma i narodnog osećaja proniknete duboko u dušu našega naroda, i prenesete najlepši dar domovini svojoj što ste i uspe-li. Nabrašiti dugim i težkim trudom najlepšu i mionirsku kitu narodnog cveta, odoste ushičen svoj rodnj grud, da svom ljub-ljenom narodu dadeš ono velebno, što mu daste Vašim neprocenljivim delima. Vašim plonodonskim rodom kroz čitavi svoj život, oduziste se na veke svomu i našem narodu pa i celom slavstvu. Kroz čitava Vaša dela provlači se ko zlatna nit jedna glavna misao s namerom, da u češkom narodu uz-držite i ojačate njegov slovenski nacional-ni ponos, bez kojega nemože postići i nje dostolan slobode. Vi ste jedan od onih koji je najveće doprineo na upoznavanju i zbliz-ženju naših dvoju bratskih naroda. Tim po-ložite stanic kamen velebrnj zgradj sve-slovenske zajednice. Prateći budnim oči-ma sve pa i najmanje događaje na Balka-nu, ostadoste optimista u onim naitežim trenucima. Tvrdo verujući u pobjedu našu rekoste da osud češkog naroda odličiti će se na Balkanu. Vi verujete da budućnost pripada Slovenima, jer su oni nosioci istin-ske demokracije, koju i sami zastupate. Bu-duća pokolenja našega i vašega naroda se-ćati će se još više velikim poštovanjem mi-stra Holečka. Mi danas prigodom Vaše sedamdeset-godišnjice želimo Vam bratski od svega srca »Mnogaja leta« u sreči i zdrav-lju sa Vašom visoko poštovanom obitelji, na radost oboju naših bratskih naroda, i da

A. E. W. Mason:

32

KLIC NA POMOČ.

Roman.

»Bodalo!« je zaklical Hanaud. »Kako naj bi nam to pomagalo? Nož, da — morda. A bo-dalo nikoli!«

»V prodajalnah — in gotovo ni dosti pro-dajaln v Aixu, kjer se dobé bodala — bomo morda zvedeli, kdo je kupil bodalo zadnja dva dni.«

»Kako veste, da je bilo kupljeno zadnja dva dni?« je razburjeno nasprotoval Hanaud. »Nimamo opraviti s človekom, ki gre v proda-jalno in kupi bodalo, da z njim izvrši umor in se tako sam sebe preda policiji. Kako pogosto moram to ponavljati!«

Ostrost tega nasprotovanja je Ricarda ujezila.

»Torej, če ga morilec ni kupil, kako ga je pa dobil?« je rekel trmasto.

»O, dragi prijatelj, ali ga ni mogel ukra-sti? V enem ali drugem hotelu v Aixu? Ali mislite, da je kdo opazil, da mu manjka bo-dalo? Koliko ljudi ima danes v Aixu bodala te vrste, da si dajo peči na njem na raznju pe-čenko za kosilo. Razven tega me pa ne vzne-mirja samo smrt te uboge ženske. Zabili smo

vse podatke, ki nam jih je prinašala. Imela je nam nekaj povedati o Celiji Harland, česar ne bomo nikoli več slišali. Vse moramo znova od kraja početi in povem vam, da tega ne uteg-nemo. Izgubili bi čas, a ga ne smemo izgubiti.« Zakril je obraz z rokami in glasno vzdihnil. Njegov vzdih je bil tako globoko in iskren, da ga je skušal Ricardo tolažiti, čeprav je bil sam radi umora Marte Gobin ves pretresen.

»Saj niste mogli vedeti naprej, da bo ob treh popoldan v Aixu —«

Hanaud je odklonil to oproščenje.

»To se ne da oprostiti. Moral bi vedeti. Toda s samim seboj ne bom imel usmiljenja.« je zaklical; ko pa je spregovoril, se je njegov obraz nenadoma spremenil. Njegove obupane oči so se naenkrat zaiskrile.

Stegnili je roko proti stranski mizi, kjer so ležala Ricardova pisma.

»Ali jih še niste odprli danes zjutraj?« je vprašal.

»Ne, prišli ste, ko sem bil še v postelji. Do sedaj nisem mislil nanje.«

Hanaud je šel k mizi in ko je pogledal na pisma, se mu je izvil iz prsi krik.

»Tole pismo z velikim ovitkom,« je dejal in glas se mu je tresel kot roka, »ima švicar-sko znamko.«

Ricardo je poskočil po stoli in odprl ovit-tek. Bilo je dolgo pismo, a pisava mu je bila neznana. Čital je glasno prve vrstice pisma:

»Pišem, kar sem videla, in oddala bom pi-smo danes zvečer, da me nihče ne prehiti s ka-ko drugo novico. Prišla bom pa jutri k vam po denar.«

Hanaudov glasen glasen vzklik je prekinil Ricarda.

»Podpis! Hitro!«

Ricardo je obrnil pismo.

»Marta Gobin.«

»Torej ona govori!« Slednjič vendar go-vori!« Hanaud je to ves prevzet šepetal. Skočil je k vratom, jih naglo odprl, nato zaprl in za-klenil. »Hitro! Te uboge ženske ne bomo obu-dili k življenju, toda...« Stavka ni končal. Kratkotako je vzel pismo iz Ricardove roke in se sam vsedel k mizi. Čez njegovo ramo je tudi Ricardo mogel čitati pismo Marte Gobin.

Bilo je pisano v malem ženevskem pred-mestju, na zapadni strani jezera in se je gla-silo:

»Predmestje je ulica, ki je zaprta proti jezeru, in tramvaj vozi v mesto. Sicer je pa uvaževanja vredno, razumete me, monsieur, na koncu je hotel in par prav velikih hiš. Ven-dar vas nočem varati o socialnem položaju mene same in mojega moža. Naša hiša je na

levi strani ceste — natančno — da. To je mala hiša in jezera ne moremo videti z naših oken, ker so boljše hiše napoti. Moj mož Gobin, ki je bil uradnik v eni največjih bank v Ženevi, je zbolel na pomlad in zadnje tri mesece je pri-siljen ležati v postelji. Res je, da nismo imeli mnogo denarja in da nisem mogla imeti po-strežnice. Torej sem bila sama prisiljena mu streči. Monsieur, če bi bili ženska, bi vedeli, kakšni so možki, če so bolni, kako sični, kako neprijazni. Ženska, ki jim sireže, nima prav nobenega razvedrila. Ker sem torej ves dan v hiši, je edino moje razvedrilo gledati, kaj de-lajo sosedje. Ne smete mi tega šteti v zlo.

Pred enim mesecem je neka Madame Ros-signol najela za poletje hišo, ki stoji naši ravno nasproti. Vdova je, toda zadnjih štirinajst dni je mlad gospod prihajal večkrat popoldan k njej na obisk, in v ulici se je govorilo, da jo bo poročil. Toda tega si ne morem misliti. Gos-pod je mlad mož kakih tridesetlet in v črnih las. Ima brke, male, črne brke in je sicer prav prijeten. Madame Rossignol ima pet ali šest let več, močna, rdečelasa ženska, ki meni ne ugaja. Zdi se mi, da ni z istega sveta kot lepi, mladi gospod, ki jo bo poročil. Ne, meni Adela Rossignol ni ugajala.

Ko so prišli do te točke, je Hanaud prene-hal.

bo Vaši ideali o stvorenju velike slovenske
sajednice što pre ostvare. Živio!

Imenom Práchenkega kraja in
vse južne Češke je pozdravil slavljeno
predsednik »Práchné« dr. Lauda.
Holečkové misli so dale »Práchné«
program in njegovo geslo, da izide iz juž-
ne Češke narodu prepoved, je danes
vodilna misel jugočeške mlade genera-
cije.

Jugosloven iz Crnogore Lazar
Djurović je spregovoril v češkem jeziku
tole:

Poštovani skupi! Prilikom ove svečane
proslave našeg i vašeg pjesnika i književni-
ka mistra J. Holečka nemogu ostati držan
svojoj dužnosti koja mi pripada da pozdravim
našeg velikog mistra Holečka. Da ga
pozdravim u ime ovog dijela srbskog nara-
đa koji je zbijen u vrtne kršće Crne gore.
Necim to oficijelno jer nijesam opomo-
moćen, ali sam uvjeren da to čim iz srca
svijui Crnogoraca. T. J. Holeček je prvi od
českijh književnika koji je posjetio drago
stenoje Crne gore, gdje je pjevao i ispisao
svoja najbolja djela kao »Crnogorske pri-
povetke«, »Crna gora u miru«, »Junačke
pjesme crnogorske«, stoga naš dragi i uzvi-
šeni želim ti još puno snage i života, da na
sreću svih nas uživaš plodove svoje duhov-
ne velike tvorevine i kličem ti Živio!

Imenom ruskih Čehov mu je čes-
tital ing. Pavlovsky, za ministarstvo
narodne obrambe podpolkovnik Zaba-
va, omenjajoč, da je Holeček v svojih
spisih naš armadi naslikal krasne
vzorice junakov. G. Ortova je živah-
no predložila Holečkovu legendu »O
križu«, jugoslovanski violonist Fotić
je igral polko Wieniavskega, gđc. Va-
vřinkova je recitala nekoliko pesmi.
Član mestnega gledališča na Kralje-
vih Vinohradih g. Hart je deklamiral
pesem »Pozdrav mojstru Holečku« od
R. Schwarzove in iz 19. speva Soko-
loviča, kakor tudi iz prve knjige »Na-
še«. Za češke novinarje je govoril šef-
redaktor J. Pichl. Naš narod mu je
hvaležen, da je dosegel njegovo delo
razumevanje ne samo doma, marveč
v vsem slovstvu, zlasti pa v Jugos-
laviji, kjer vživa tako veliko ljube-
zen. Čutili smo to pri lanskem udeležbi
na jugoslovenskem novinarskem zbor-
ovanju, kjer Holeček ni bilo navzoč.
Koliko je bilo povpraševanja po njem
in koliko obžalovanja, da ga ni med
nami. Zagotavlja ga ljubezni čeških
novinarjev in mu želi, da bi se še dolgo
veselil svojega življenjskega dela.
Za pisatelje ga je pozdravil pisatelj
min. svetnik Boh. Zahradnik-Brodsky,
ki vidi v njem vzor narodnega pisa-
telja. Mlada pisateljska generacija naj
se nasloni nanj in gleda v njem svoje-
ga učitelja. Za podoželno inteligenco
ga je pozdravil posestnik ing. Hovor-
ka. Ko sta odpela gđc. Vavřinkova in
jugoslovanski tenorist g. Štefanovič,
je zaplesala mala Nováková narodne
plesse. Za Jugoslovene in za čsl. jug.
Ligo je spregovoril dr. Paul. Izrekel
je mojstru Holečku zahvalo za njego-
vo za obe ti dve korporaciji izvršeno
delo, zlasti pa še za njegove zasluge
glede dohoda jugoslovenskih novinar-
jev v Prago spomladí leta 1920. Izre-
ka željo: »Neka ga sačuva Bog!« Vse to
pojave in umetniške izvedbe je spre-
mijalo gromko ploskanje in soglasjanje.
Odkrite prisrčnosti navdahnjeni večer
so zaključili jugoslovanski dijak s pe-
tiem zdravici mojstru Holečku »Mno-
gaja ljeta!«

Na Švandlovem divadlu na Smi-
chovem se je vprizorila 24. februarja
prvič drama B. Lovriča »Sin«, v pre-
vodu J. Hudca, katero je insceniral ki-
par Franjo Cota, in njegova groteska
»Ulica«, v prevodu J. Peljška, katero
je insceniral slikar Milan Konjovč. Re-
žijo obeh iger je imel Emil Nadvornik.
Premijera je imela krasen uspeh, zla-
stni ceni kritika praških dnevnikov »Si-
na«. Tako piše v »Narodnih Listih« dr.
Rutte, da tvori glavno črto njegove
drame duh srbske narodne pesmi, želi
pa, da bi se ta posebna jugoslovenska
poezija tehnično uveljavila, da bi bila
prikladna problemom sočasne dobe, da
bi prirastla na evropski nivo, pri tem
pa ostala tipično jugoslovenska. V tem
prizadevanju ni sam med jugoslovenski-
mi pisatelji. Pred njim je stal že Ivo
Vojnovič, od katerega »Smrti majke
Jugovičev« vodi direktna pot k Lovri-
čevemu »Sinu«. Duh jugoslovenske
tradicije se ne kaže samo v obliki in
izrazu, marveč sega globoko tudi do
samega filozofičnega svetovnega na-
zora, do organske zgradbe cele dra-
me. Lovričev »Sin« — in v njem tiči
njegovo umetniško težnjo — ni ska-
žen po onem individualističnem cep-
ljenju jedot, na katerem toliko trpe
sodobne drame. O »Ulici« pravi dr.
Rutte, da ima mnogo zanimivih prizo-
rov in grotesknih podrobnosti, pa je
preveč gostobesedna. Obe igrati sta bili
vprizorjeni pri reprizi kot slavnostni
predstavi v počastitve 70letnice moj-
stra Josipa Holečka. J. K. S.

BOJ ZA DELTO IN BAROŠ.

ITALIJANI APELIRAJO IN ZAGOVARJAJO SVOJE SVETE PRAVICE.

PRVI SPORI V PARITETNI KOMISIJI.

Gentili odpotoval v Rim.

— Opatija, 5. marca. (Izv.) Včeraj
se je vršila četrta seja paritetne komi-
sije. Debatna je trajala nad eno uro. Po
seji je bil razglašen komuniké, ki pravi,
da se je nadaljevala razprava glede
meje, na kar se je sklenilo preložit na-
dajevanje do srede. Med tem pripravljajo
eksperti za razgovore potreben materi-
jal. Iz tega komunikéja je razvidno, da
je zadnji problem o določitvi reških za-
padnih mej na očitno nesoglasje v komi-
siji, vsled česar je nastala potreba
odmora. Že izjava jugoslovenske dele-
gacije povodom izpraznitve Sušaka, da
izpraznitev ni popolna, se je dotaknila
glavnega spornega vprašanja, to je Del-
te in Baroša.

Na dan izpraznitve Sušaka je kor-
don italijanskih karabinjerov in alpinov
prav demonstrativno odrezal Baroš in
Delto od jugoslovenske cone. Italijani
govore že o »intransigentnosti« jugo-
slovenske delegacije in že vprašujejo,
kako skoncirati nastala nesoglasja. Tola-
žijo se s tem, da se pojavijo taki spori
vedno početkom reševanja vsakega
težkega problema, da se pa s časom
poležejo in da mora prevladati ona teza,
ki je najpravičnejša.

V opatijskem slučaju je seveda po
mnenju Italijanov pravična edina njho-
va teza, po kateri bi Baroš in Delta ne
pripadla Jugoslaviji.

Italijanski poročevalci naglašajo, da
se bližajo težki pa odločilni trenutki. Ni
izključeno, da se v Opatiji ne določijo
Reki zapadne meje. Ako se to zgodi, ne
bo trpela zaradi tega Italija, pač pa Re-
ka. Italijanski delegat Gentili je včeraj
odpotoval v Rim, da sporoči vladi do-
sedanji potek razprav in obrazloži včeraj-
nasto nastalo situacijo. Italijanska dele-
gacija pričakuje novih navodil ministrske-
ga predsednika Mussolinija. Vidi se jasno,
da vstraja italijanska delegacija na
tem stališču, da mora sporni Baroš na
vsak način pripasti reški državi. V tem
slučaju bi Mussolini pozabil na svoje
opetovano svačano izrečene besede, da
treba varovati in izvrševati mednarod-
ne dogovore.

— Beograd, 5. marca. (Izv.) Iz Opa-
tije je dospelo poročilo, da se v paritetni
komisiji nadaljuje debata o razmejitvi
reške države. Na nedeljski četrti plenar-
ni seji komisije je prišlo na dnevni red
vprašanje razmejitve. Seja je bila od-
godena do prihodnje srede. Strokov-
njaki v razmejitvenem vprašanju so do-
bili nalogo, da do tega dne zbero to
vprašanje zadevajoči material. Ose-
ralna razprava se bo nato v komisiji na-
daljevala. Po vseh iz Opatije so na-
stale med obema delegacijama načelne
diference glede razmejitve na sektorju
Delta—Baroš.

— Beograd, 6. marca. (Izv.) Itali-
janski poslanik Negrotti je včeraj do-
poldne dle časa konferiral z zunanjim
ministrom dr. Ninčičem. Ta je imel tudi
daljšo konferenco z admiralom Prico in
dr. Matko Laginjo, ki odpotuje danes
v Opatijo, da predloži naši delegaciji na-
daljna vladna navodila.

— Opatija, 5. marca. (Izv.) Italijan-
ski delegat Mattei Gentili je takoj po
končani četrti plenarni seji paritetne komi-
sije odpotoval v Rim, da poroča mi-
nistreskemu predsedniku Mussoliniju o
dosedanjem poteku pogajanj z jugoslo-
vensko delegacijo.

Istega dne je odpotoval v Beograd
posebni kurir naše delegacije, da pred-
loži zunanjemu ministru zadevna poro-
čila o paritetni komisiji. Tekom današ-
njega dneva ni bilo nikake oficijelne
seje, bili so le neobvezni, privatni raz-
govori posameznih v Opatiji se nahajajo-
čih članov obeh delegacij. Predsednik
naše delegacije dr. Otokar Rybář se
je dle časa razgovarjal s šefom itali-
janske, senatorjem Quartierjem. V
glavnem se je razgovor tikal vprašanja
razmejitve reške države. Med drugim
so se delegacije tudi sporazumele, da
strokovnjaki prouče razmejitve na licu
mesta.

— Sušak, 5. marca. (Izv.) Na ve-
černi sobotni seji, trajajoči od 17. do 19.,
so bile izrečene čestitke generalnemu
tajniku grofu Casattiju, ki je bil imeno-
van za rimskega senatorja. O seji je bil
izdan kratak, a zelo značilen komuniké,
katerega vsebino dobesedno priobču-
jemo:

Komisija je konstatirala, da se je iz-
praznitev Sušaka danes izvršila popol-
noma redno. Gosp. dr. Rybář je izjavil,
da v imenu jugoslovenske delegacije
izreka hvalo vojaškemu poveljstvu in
italijanskim četam za njih vtrdnost in vi-
teško postopanje za časa okupacije, kar
je splošno priznano od jugoslovenskih
oblasti in od samega prebivalstva.

Jugoslovenska delegacija se pa mo-
ra omejiti na rezervo zaradi izpraznitve,
ker je ne smatra za popolno.

Nato je bila seja zaključena.
— Opatija, 5. marca. (Izv.) Čim je
bil objavljen komuniké o sobotni seji, so
vsi zainteresirani italijanski in jugoslo-
venski krogi začeli odstavak izlaze ja-

goslovenskega delegata dr. Rybářa, »da
izpraznitev ne smatra za popolno«, zelo
živahno komentirali. Vsi komentirali so
pa jasno in določeno koncentrirano v
mnenju da ta rezervacija zadeva vpra-
šanje izpraznitve Delte in Baroša. Itali-
jani naglašajo, da je to prvi pritisk od
strani jugoslovenske delegacije, da se
začne vprašanje resno razpravljati v
smislu rapalske pogodbe. Sprva so Ita-
lijani razširili vest, da so v paritetni komi-
siji nastale take težkoče, da bodo seje
za dle časa odgojene in da je prišlo do
takih diferenc, ki so skoro nepremostli-
ve. Za to kombinacijo je dala povod
tudi včerajšnja vest, da so seje do sre-
de odgojene. Te vesti pa so zelo pesi-
miistične in deloma neosnovane. V res-
nici obstojajo gotove diference med na-
šo in jugoslovensko delegacijo glede in-
terpretacije gotovih določil v rapalski
pogodbi in glede določil santmargherit-
skih konvencij. Izjavo naše delegacije
glede Delte in Baroša tolmačijo v glavnem
tako, da so težkoče glede razmejitve
vnaprejem dle časa odgojene. Reška »Ve-
detta d' Italia« naglašja še vedno radi-
kalnošovinistično stališče, da sta Delta
in Baroš dva objekta reškega »corpusa
separatuma«. Sedaj je usoden moment
za definitivno njihovo rešitev. List dalje
veli: »To vprašanje ni rešeno v rapal-
ski pogodbi in če bi bilo rešeno, bi se-
dajna paritetna komisija ne imela no-
bene druge naloge, nego na licu mesta
konstatirati odrejeno razmejitve.«

Italijani pa tudi ugovarjajo, da se
praktično popolnoma napačno izjavijo
santmargheritske konvencije. Kakor
oni mislijo, bi se morala najprej izvršiti
izpraznitev Sušaka in nato takoj nepo-
sredno otvoriti železniški promet Reke
z zaledjem. Šele po upostavitvi prome-
ta bi se imelo začeti z razmejitvijo med
našo državo in svobodno reško državo.
Na drugi strani pa naša delegacija od-
ločno vstraja na dogovorjenem progra-
mu, ki bazira na edino merodajnih dolo-
čilih rapalske pogodbe glede Reke: 1.
izpraznitev Sušaka. 2. razmejitve naše
države in Reke in 3. upostavitve želez-
niškega prometa z Reko.

RAZGOVORI ZA OTVORITEV PROMETA Z REKO.

— Sušak, 5. marca. (Izv.) Danes
ob 9. dopoldne se je sestala italijansko-
jugoslovenska delegacija, ki ima urediti
in otvoriti železniški promet med Reko
in jugoslovenskim zaledjem. Od naše
strani sta v delegaciji inspektor mi-
niststva saobraćaja Jeta Popović in
Derocco, načelnik v ministstvu sa-
obraćaja. Od italijanske strani pa šef
italijanskih železnic v Trstu Testa-
deri in cavaliere Siccorenza, rav-
natelj železnic na Reki. Na tej kon-
ferenci se je v prvi vrsti razpravljalo
vprašanje prometne službe na reški po-
staji ter železniški promet z našo drža-
vo. Konferenca ni imela še pozitivnega
uspeha. Sklenjeno je, da prouče to stro-
kovnjaki na licu mesta, tako na Reki
kakor na Sušaku. Težkoče so znane.
Treba pa je naglašati, da je pri rešitvi
tega vprašanja največ zainteresirana naša
država, nikakor pa ne tako Italija, ki ne
bo imela od reških železniških zvez
absolutno nikakega dobička. Pomisliti
je treba, da bo Reka navezala na sebe
90 odstotkov prometa, dočim bo za Re-
ko in ostale kraje ostalo 10 odstotkov.
REZERVIRANOST ITALIJANSKEGA
TISKA.

— Rim, 5. marca. (Izv.) Italijanski
tisk v celoti dosti mirno in skoro rezervirano
piše o položaju na Reki in o
uspešnih posvetovanjih paritetne komisije.
Naglašja pa tudi, da je pričakovati, da
se posvetovanja v komisiji zelo zavle-
čejo, ker so nastala načelna nasprotja.

— Beograd, 6. marca. (Izv.) Pres-
biri je včeraj objavil o izpraznitvi
Dalmacije kratko poročilo: Dne 3.
marca ob 9.30 dopoldne so bili izpraz-
njeni Pakošani, ob 11.30 pa Beograd
na moru. Dne 4. marca ob 8. dopoldne
Pasma in Sale na Dolgem otoku. Izro-
čitev in prevzem se vrši in nadaljuje
v največjem redu in po določenem pro-
gramu.

ČESTITKE BEOGRADA OSVOBOJE- NIM KRAJEM.

— Beograd, 6. marca. (Izv.) Po-
vodom osvobojenja in pripojitve hrvat-
skega Primorja in mesta Sušaka kralje-
vini Srbov, Hrvatov in Slovencev je
občina mesta Beograda poslala Sušaku
brzojavno čestitko, v kateri jugoslo-
venska prestolnica najtopleje pozdravlja
osvobodene brate, pozdravlja jih kot
stražo na sinjem Jadranu, hrabro in ne-
ustrašeno stražo, ki bo varovala naš
rod in nadaljevala delo osvobojenja
pod vodstvom našega kralja.

Mesteca Biograd v Dalmaciji je ta-
koj ob osvobojenju in pripojitvi h kralje-
vini SHS poslalo beogradski občini
brzojavko kot starodavna prestolnica
hrvatskega plemena ob morju, želeč, da
prospeva pod žezlom velikih Karagor-
gijevčev skupno z beogradsko prestol-
nico. Beogradska občina je na ta brzojav
odgovorila z najtoplejšim in najpriscr-
nejšim pozdravom.

NAŠ GOSPODARSKI IN FINANČNI RAZVOJ.

O gospodarskem in finančnem
razvoju Jugoslavije ima »Neue freie
Presse« izpod peresa g. Aleksandra,
predsednika Zveze hrvatskih indu-
strijev, zanimiv in poučen članek.
Pisec si želi, da bi volitve podale
kompaktno vladno večino, ker samo
v tem slučaju smemo pričakovati
srečno rešitev vseh gospodarskih
vprašanj. V pogajanjih z Avstrijo
morajo gospodarski interesi prevla-
dati narodnostne predsodke. V na-
šem trgovinskem ministertvu so iz-
borni strokovnjaki, ki bodo našli po-
ta za trgovinske odnose z našimi
sosedji. Važno prometno vprašanje
bo rešeno z dogovorom z družbo
Južne železnice. Naša država gre
raz stališče, da mora na vsak način
dobiti v roke omrežje južne železnice,
bodisi z odkupom ali z zakupom.
Odvisno je od finančije možnosti,
za kateri način se odloči. Naši gos-
podarski krogi so bili s prometnimi
razmerami na južni železnici zado-
voljni. Umevno je, da na eni strani
država nima rada v sebi tujega tele-
sa, na drugi strani so pa pomisleki,
se li bode promet tudi v bodoče na
teh progah razvijal brez pritožbe. V
ostalem z zadovoljstvom ugotavlja-
mo, da se je promet v poslednjem
času vsled strogih naredb novega
ministra saobraćaja v obče izboljšal,
kar blagodejno vpliva na naša iz-
vozna stremjenja.

Novi finančni minister dr. Stoj-
adinovič zasleduje svoj program z
energijo in vztrajnostjo. Vezani, na-
šemu gospodarskemu življenju zelo
škodljivi, clearinški promet na borzi
se je umaknil svobodni trgovini z
devizami. Obstojte še gotove omejit-
ve formalnega značaja, ki pa ničesar
ne izpreminjajo na dejstvu, da si je
mogoče pribaviti potrebni devizni
materijal, po drugi strani se dviga
dinar do njegove mednarodne vred-
nosti in se pričena stabilizovati, ka-
kor kažejo tečajji v tem času. Mimo-
doče pogrške bi se bilo dalo pre-
prečiti, da smo imeli bančni urad ali
ako bi Narodna banka razpolagala z
dobro organiziranim deviznim od-
delkom, ki bi prav tako dobro funk-
cioniral.

Pospeševanja izvoza in produk-
cije, zlasti industrijske, so gesla no-
vega finančnega ministra. Za izvoz
se je mnogo storilo, zlasti z uposta-
nitvijo mlevnega prometa z znižan-
jem izvozne carine za koruzo, ži-
vino, prage ter s popolnim ukinitjem
carine za olivne tropine in drugo.
Ker imamo v vseh teh predmetih
velike izvozne možnosti, tedaj je ra-
čunati z odločnim izboljšanjem tr-
govinske bilance, kar bo brezpogoj-
no ugodno vplivalo na stanje našega
dinarja. V nadaljnji posledici krijemo
s tem koristnejše našo potrebnost na
polifabrikatih in industrijskih pred-
metih.

Kar tiče industrijsko produk-
cije, omenjam pred vsem, da je naš
statistični urad izvedel svojo organi-
zacijo ter si tako dal možnost, da si
ustvari podoba našega gospodarskega
udejstvovanja. Po poslednjem iz-
kazu so v letih 1920, 1921 in 1922 na-
stala nova podjetja v bančni, indu-
strijski in trgovinski stroki v znesku
ene milijarde 250 milijonov dinar-
jev, od teh odpade prilično četrti del
na industrijska podjetja. To je uva-
ževanja vredna vsota, ki kaže, da ni-
samo samo postali svobodna država,
da se hočemo marveč tudi gospodar-
ski osamosvojiti. Nastale industrije
so ponajveč agrarnega značaja, čr-
pajo svoje surovine iz naše bogate
zemlje in imajo torej soliden temelj.
Da pri tako naglem gospodarskem
dvigu zbiranje nacionalnega premo-
ženja ne more istočasno korakati z
vsakokratno potrebo na kapitalu, je
več ko naravno, zlasti ako uvažuje-
mo, da smo že pred prevratom imeli
dobro razvito industrijo, kakor mli-
ne, tovarne za usnje, za sladkor, pi-
vovarne, tovarne za špirit, ki enako
kakor novo nastale potrebujejo pri-
merno prometno glavnicu. V teh raz-
merah je tujemu kapitalu dana mož-
nost, da se udeležijo na našem zdra-
vem gospodarsko-industrijskem raz-
voju. Omogočeno bo to tudi naši so-
sedaj tembolji, ker je pričakovati, da
se bodo pri pogajanjih rešila tudi
vprašanja sekvestrov in posestnih
razmer bosansko-hercegovskih pod-
jetij.

O kaki inflaciji novčanice pri nas
ne more biti govora. Otok novčanice
znaša 5¹/₁₀ milijarde dinarjev pri pre-
težno agrarnokmetem prebival-
stvu, ki ob vsaki žetvi veče del ob-
toka novčanice in ga na ta način od-
tegne prometu. Engagement naše Na-
rodne banke v engemtu in lombardu
znaša prilično 1 in pol milijarde
dinarja, kar je v primeri s potrebo v
gotovini in industriji razmeroma ne-

znatna vsota. Češko-Slovaška ima
ob enakem številu prebivalstva in ob
pretežno industrijskem značaju ma-
lodane dvojni obtok novčanice, pri čem-
ur je še vpoštevati, da je tam kaka-
zovalni čekovni promet dokaj razvi-
tejši, dočim pri nas producent, kmet
pozna le promet v gotovini.

Te razmere so povzročale, da je
v poslednjem času nastalo pomanj-
kanje gotovine. Pod pokrovitelj-
stvom Narodne banke se sedaj usta-
novi clearinški institut, ki bo pa le
tedaj pokazal svoje koristi, ako se v
prvi vrsti država za plačilo carine,
davkov, taks, pristojbin itd. posluži
prometa z nakazovanjem. Več nov-
čanice pa s tem ne pridobimo in ker
vsako gospodarsko življenje potrebuje
je za nemoten razvoj gotov kontin-
gent novčanice, ostane vprašanje od-
prto, ne bode li od merodajnih činite-
ljiv že sedaj započeta deflacijska
politika imela za posledico reakcijo v
naši gospodarski produkciji in v in-
dustrijskem razvoju. Če se bodo po-
tem besede finančnega ministra »pro-
ducirati in »izvažati« vresničile, je
dvomiti, kajti znano je, da v gos-
podarskem življenju počivanje pomenja
— zastoj.

VOLILNA BORBA.

SHOD JAVNIH NAMEŠČEN- CEV IN UPKOJENCEV.

Za volitev narodnega poslanca dne
18. t. m. v Ljubljani se je ustanovil
Napredni blok, ki je določil kot kandi-
data gospoda Jožeta Rejsnerja,
kot njegovega namestnika pa gospoda
dr. Vladimira Ravniharja.

Z imenovanjem kandidata je Na-
predni blok dokazal, da smatra kot
najnujnejšo in najvažnejšo nalogo bo-
doče Narodne skupščine v zakonje-
ne enotne in času primerne
službene pragmatike za dr-
žavne uslužbenke in upoko-
jence.

Da čujemo podrobno poročilo kan-
didata o tem vprašanju, sklicuje Na-
predni blok.

javen volilni shod javnih name-
ščencev in upokojencev

ter Vas vabi, da se tega shoda zanes-
ljivo udeležite.

Shod se bo vršil v dvorani Kazine
v četrtek dne 8. t. m. ob 20.

V Ljubljani, dne 5. marca 1923.

Predsedstvo Naprednega bloka.

VOLILNI SESTANKI NAROD- NO-NAPREDNE STRANKE.

Volilni sestanek za Dvorski okraj
se vrši danes, v torek, dne 6. t. m. v
gostilni pri »Rusu«, Pred igriščem. Po-
roča g. Franjo Škulj. Vabimo vse
naše somišljenike, da se sestanka v
velikem številu udeležijo.

Volilni sestanek za Magistratni
okraj se vrši jutri, v sredo, dne 7. t. m.
ob 20. v gostilni pri Zabukovcu (Zlata
Riba), Cankarjevo nabrežje. Poroča
g. Danilo Šaplija. — Somišljenike
vabimo, da se tega sestanka zanesljiva
vo udeležijo.

Krvav Radičev volilni shod.

HUJSKANJE PROTI KRALJU IN DRŽAVI.

— Zagreb, 6. marca. (Izv.) Iz Otočca
prihajajo obširna poročila o nedeljskem kr-
vavem volilnem shodu, ki ga je tja sklical
vodja hrvatskih kmetijskih republikancev
Radič za nedeljo na mestni trg pred okra-
nim glavarstvom. Na isti dan je sklicala vo-
lilni shod tudi demokratska stranka. Pro-
povedan je bil shod demokratom, a dovo-
ljen shod Radičevcem. Radičevci so izja-
vili, da bodo na shodu mirno razpravljali
o političnih in gospodarskih vprašanjih. V
svrhu vzdrževanja javnega reda in mira je
bilo orožništvo pomnoženo. Zanimivo pa je
bilo, da so Radičevi agenti in frankovci po
bližnjih selih okrog kmetov agitirali za ta
shod s tem, da se na njem svačeno in sve-
to proglasi samostojna kmečka republika.
Radič tega se je v nedeljo dopoldne zbral
v Otočcu velikanska masa kmetov in kme-
tic. Na hišah so vihrale same hrvatske za-
stave in tudi na cerkvenem zvoniku je bila
razbežena velika hrvatska zastava. V go-
stih vrstah in trumah so moški, ženske,
otroci, dekleta in fantje korakali na zboro-
vališče potoma zasmehujoč v raznih po-
menkih in vzklikih Jugoslavijo, kralja in
vzklikajoč obenem »Živela hrvatska re-
publika!« Javni volilni shod se je vršil pred
poslopjem mestne občine. Pred otvoritvijo
shoda je bilo z javnega poslopja dano zna-
menje za manifestacijo v prilog hrvatski re-
publiki. Zavirala je hrvatska republikan-
ska zastava in nahuškana množica je začela
klicati »Živela hrvatska republika!« Došli
Jugoslavci, doh kralja!« Začel je govoriti
Radičev kandidat Marko Došen. Njegov
govor je bil zelo hujskajoč. Na shod je pri-
šlo tudi več demokratov, ki so začeli proti
izjavam vzklikom ogorčeno demonst-
rirati. Naenkrat se je z neke hiše začel re-
volverski strel. Orožniki, ki so z velikim
naporom vzdrževali mir, so bili prisiljeni,
da so z orožjem v roki razgnali Radičev
shod. Pri spopadih med demokrati in Radi-
čevci je bilo več oseb ranjenih. Kmet je
sedaj ugotovljeno, so bili trije kmetje ran-
jeni, od katerih je eden pozneje podlegel
težki poškodbi. Uvedena je preiskava.

Politične vesti.

— **Finančni minister dr. Stojadinović** v Murski Soboti. V nedeljo popoldne je imel finančni minister dr. Stojadinović volilni shod v Murski Soboti. Shod je bil dokaj številno posečen. Skodu je predsedoval odvetnik dr. Černec. Prvi je govoril minister dr. Stojadinović. V svojem govoru je na kratko orisal program radikalne stranke, povdarjal njene zasluge za osvobodjenje in ujediničenje ter nato govoril o raznih gospodarskih vprašanjih. Obljubil je, da se bo vlada z vso vneto zavzela za to, da se zboljšajo prometne razmere v Prekmurju, predvsem pa, da se čim prej dogradi železnica Murska Sobota - Ormož in Murska Sobota - Dolnja Lendava. Za ministrom je govoril pokrajinski namestnik Ivan Hribar, ki je takisto v svojem govoru razpravljaj ponajveč o gospodarskih vprašanjih. Končno sta še govorila okrajni kandidat Benko in njegov namestnik Vogler. Po shodu je finančni minister sprejel deputacijo domačinov in uradništva. Uradnikom je obljubil, da se bo radikalna stranka zavzela za to, da se v narodni skupščini kot ena prvih točk reši uradniška službena pragmatika. Zvečer so priredili v hotelu pri »Kroni« na čast ministru dr. Stojadinoviću in namestniku Hribarju banket. Z banketa so poslali udanostne brzojavke kralju Aleksandru in brzojavni pozdrav ministrskemu predsedniku Pašiću.

— **Klerikalni in šusteršičevi agitatorji**. Dolenjski jutranji vlak je v nedeljo iz Ljubljane vozil kaj pestro in živopisno družbo klerikalnih in šusteršičevih volilnih agitatorjev. V nekaterih kupcih so sedeli »eselesarji«, v drugih »nelesarji«. Gledali so se srepolo v mrko. Kakor hitro je kje kak agitator izstopil, je njemu urnih krač sledil agitator nasprotno struje. Veliko številni volilni agitatorji in govorniki aparat se je od Grosupljega dalje razdelil na ribniško-kočevsko in novo-mesko - belokranjsko fronto. Pravilo, da je bilo po nekaterih krajih opažati prav komične volilnoagitatorske prizore. Generalni štab SLS je vrzel med volilce baje čudeže povzročujočo parolo: »Avtonomija! To je glavni šlager! Kmetje pa imajo o tej »avtonomiji« prav čudne pojme, posebno na Dolenjskem. Po končanih klerikalnih shodih so kmetje stiskali glave in govorili: »Koga bomo volili? Tega, ki nam bo dal ceste, vodnjake in male davke!« — »In kdo je ta?« — »Kdo?« — »Ata Nomija!« — »Kako pa, tega bomo volili!«

— **Bolezni Ljube Nešiča**. Predsednik paritetne komisije v Nišu, ki ima areditirano vprašanje skupnega nastopa proti makedonskim četnikom, pooblaščen minister Ljuba Nešič je obolel ter se je večeraj povrnil iz Niša v Beograd.

— **Za priateljstvo, tržaška »Edinost«** piše: »Piccolo« poroča o razgovoru svojega opatijskega poročevalca s profesorjem Silovškim, jugoslovanskim članom paritetne komisije za uredbo redkega vprašanja. Beležimo izjavo profesorja Silovića, da je stalen čitatelj »Piccola« in potem takem gotovo tudi trguhi italijanskih listov. Ta ugotovitve nam je ljuba, ker kaže, kako se razlikujejo jugoslovanski politiki v tem pogledu od italijanskih. Kje so politiki v Italiji, ki bi čitali jugoslovanske liste? Ko bi jih čitali, bi imeli širše obzorje in širše vidike in bi mogli pravilneje presojati različna vprašanja. Pravilneje bi razumevali razpoloženje na drugi strani, a medsebojno spoznavanje in razumevanje je pot do zblizanja in medsebojnega spoštovanja. Ko bi na italijanski strani tako poznali Jugoslovane - njihov jezik, njihovo kulturo, njihovo zgodovino in njihova stremjenja - kakor poznajo na jugoslovanski strani italijanske stvari, bi objektivneje sodili in bi bilo medsebojno razmerje vse drugačno. Potem bi jugoslovanski strani italijanske stvari, bi objektivneje sodili in bi bilo medsebojno razmerje vse drugačno. Potem bi jugoslovanski strani italijanske stvari, bi objektivneje sodili in bi bilo medsebojno razmerje vse drugačno.

— **Nezaposlenost na Dunaju**. Po zadnjem izkazu o nezaposlenosti se je število nezaposlenih na Dunaju tekoni zadnjih 14 dni zopet povišalo. Vseh nezaposlenih je 100.677, med njimi 32.440 žensk. Podpora dobiva 86.000. Največ nezaposlenih je kovinarjev (25.000), navadnih delavcev je 19.000 in nameščencev 9200.

— **Kitajska zahteva Port - Artur**. Iz Pekinga poročajo, da je kitajski parlament soglasno sprejel resolucijo, v kateri zahteva od Japonske, naj izprazni Liaodunski polotok s Port - Arturjem, ki ga je dobila 1905. leta od Rusije in ki ga je imela Rusija samo v najemu za 96 let. Sovjetska »Izvestija« pa piše, da Japonska nima pravice obdržati si to ozemlje. Japonski ministri je pogodbena protizakonita.

Gospodarstvo.

— **g Zagrebški trg**. Zagreb, 5. marca. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno bakca, odnosno vojvodinska postaja notirajo: Pšenica (76-77 kg) 445-460, nova rumena koruza 242.50-275, sušena 295-305, rž (71-76 kg) 362.50-400, ječmen za pivovarne 325-350, za krmo 300-315, oves 287.50-300, pisani fižol 415-430, beli 400-430, pšenična moka »0« 675-700, »2« 650-675, »4« 625-650, za krmo 225-250, drobnji otrobi 170-190, debeli 225-250. Mirna tendenca.

— **g Novosadska blagovna borza 5. marca**. Cene v dinarjih notirajo: baška pšenica 450, banatska 447.50, bački ječmen 307.50, bela baška koruza 276, promptno 235-240, sremška koruza 270, za april 250, beli baški fižol 430, moka št. »0« ponudba 650, »2« 625, »4« 525, »7« 455, otrobi ponudba 167.50. Mirna tendenca.

— **g Beogradska blagovna borza 5. marca**. Beograd, 5. marca. Pšenica 78 kg, 2-3% franko obala Beograd prompt 445, 460 70 kg, 5-6% franko vagon Beograd ponudba 450, nova začasno suha koruza, franko Beograd prompt 260-275, ječmen franko obala ali vagon Beograd prompt 325 ponudba, rešetani oves franko vagon Beograd ponudba 305. Tendence neizpremenene. Ponudbe in kupčije ni bilo, obisk slab. Na borzi se je mnogo razpravljalo o dvigu dinarja.

— **g Državna borza dela**. Dela iščejo: kovači, stroji in stavbi. Ključavničarji, elektromonterji, mizarji, slaščičarji, čevljarji, zidarji, tesarji, natakariji, natakarike, šoferji, šivilje, vajenci valjenke itd. V delo se sprejmejo: gozdni delavci, rudarji, vrtnarji, vinčarji, orod. ključavničarji, stolariji, šivilje za moška perila, usnarji, sodavičar, livarji, služkinje, kuharice, vajenci itd.

— **g Obrtno združeno nadzorništvo v Celju** je minulo nedeljo sklicalo v Celje zborovanje koroških mojstrov, ki je bilo precej dobro obiskano. Zborovalci so sklenili ustanoviti združbo koroških mojstrov za politične okraje Celje, Brežice in Konjice ter za sodne okraje Rogatec, Šostanj in Slovenjgradec.

— **g Čehoslovnaško - jugoslovnsko narodnogospodarsko združenje v Pragi**, ki je bilo osnovano v jeseni lanskega leta in katerega naloga je, vzbuhati živahnost stike med čehoslovanskimi in jugoslovanskimi trgovci in industrijanci na gospodarskem polju, namerava prirediti meseca septembra t. l. o priliki Ljubljanskega vselejima korporativnem izlet v našo kraljevino.

— **g Trgovcem**. Generalni inšpektorat ministrstva financ je odredil sledeče: Da ne bo nastalo nagomiljenje poštnih paketov, ki so podvrženi carini, odredam, da se vsi paketi takoj zacarinijo, če jim tudi ni priložena faktura. Vselej tega odpadejo vsa obvestila naslovnikom, ozir. pozivi, da pridložijo fakture. Uvoznikom, ki prejemajo take pakete, ne bo več treba kupovati deviz za plačilo blaga, ker ne bo treba predlagati od carinarice odobrenih faktur. Gremji trgovci v Ljubljani opozarja na to odredbo vse svoje člane, kakor tudi ostale trgovce v Sloveniji, da odločno zahtevajo od svojih liferantov, da predložijo poštnim paketom tudi fakture. — Načelnik: Fran Stupica l. r.

— **g Knjižnica za vrtnarsko šolo**. Da se mo omogoči osnovati za našo »Vrtnarsko šolo« primerno knjižnico, prosim ljubitelje vrtnarstva, da v to prispevajo z darili. Knjige, spise in časopise blagovolitve poslati na upravno središče našega podjetja ali pa z dopisom dovolite osebni obisk. Za vse pošiljave in dopise zastopuje naslov: Goik, Kranj.

— **g Dobava aparata za zatvarjanje branikov**. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 20. marca t. l. pismena ofertalna licitacija glede dobave aparata za zatvarjanje branikov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **g Dobava olja in masti za avtomobile**. V pisarni Upravnika državnih monopolov v Beogradu se vrši dne 20. marca t. l. ob 11. uri dopolnena ofertalna licitacija glede dobave 6000 kg redkega zimskega avto-olja, 2500 kg gostega poletnega avto-olja in 3000 kg rumene konsistentne masti. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **g Prodaja stare vojaške opreme**. Pri Upravi zavoda za izradu vojne odeje II. v Sarajevu se bo vršila dne 20. marca t. l. dražba stare vojaške opreme (obleke, čepci, obutve itd.). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **g Ogromna udeležba Francoje na praškem vzorčnem sejmu**. Francosko trgovsko ministrstvo dela velike priprave za udeležbo na francoske industrije na sejmu v Pragi. V kakšnem obsegu se ga misli udeležiti, kaže že to, da si je pripravljali komite v Parizu naročil 3000 redov za vzorčni sejem in 5000 prigrislinih formularjev.

— **g Kredit ameriškim kmetijsku**. Senat Zedinjenih držav je sprejel zakon o gospodarskih kreditih in potrdila jih je tudi reprezentančna zbornica. Predlaga se ustanovitev 12 bank, ki bodo pooblašene, da izdajo 600 milijonov dolarjev v zadolžnicah in pooblašene so tudi privatne kreditne korporacije, da zadoste finančnim potrebam gospodarstva.

— **g Carina na mast**. Finančni minister je dobil od uradniške zadrage predlog, da naj bi se na mesto sedanje carine na mast v denariju uvedla carina v naravi in sicer za 3 kg masti 1 kg v naravi kot carina. Na ta način dobljena mast bi se oddajala uradniškim zadrugam za prehrano uradnikov in njihovih rodbin. Minister še ni podal svoje izjave o tem predlogu.

— **g Bolgarji ponuja koruzo**. Bolgarija ima velike zaloge koruze, pripravljene za izvoz. Bolgarski trgovci ponujajo koruzo po 2 liber štirilicno za lono.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

OPERA.
Torek, 6. marca: »Rigoletto« Red A.
Sreda, 7. marca: »Nižava« Red D.
Četrtek, 8. marca: »Tosca« Red E.
Petek, 9. marca: »Vrag in Katra« Red C.
Sobota, 10. marca: »Jenufa« Red B.
Nedelja, 11. marca: »Vrag in Katra« Izv.
Ponedeljek, 12. marca: Zaprtlo.

DRAMA.
Torek 6. marca: Zaprtlo
Sreda 7. marca: Othello Izven.
Četrtek 8. marca: Othello Izven.
Petek 9. marca: Zaprtlo
Sobota 10. marca: Othello Izven.
Nedelja 11. marca: ob 3. popoldne Madame Sans Gene. Izven.
Nedelja 11. marca: ob 8. zvečer: Ugrabljen Sabinke. Izven.
Ponedeljek, 12. marca: Za prvo in srce. Red E.

— **Mladinska predstava**. Kakor čujemo, pripravljajo društvo »Atene« za ponedeljek 12. t. m. ob 6. uri zvečer v opernem gledališču veliko diletantsko igrano »V kraljestvu palčkov«. Pri predstavi sodeluje nad 50 druzbenih gojek in gojencev. Igra režira priznani režiser g. Šest, kar obeta nad vse skrbno pripravo. Z veseljem pozdravljamo to vest, ker redke so prilike, da podamo našim otrokom res nekaj otroškega. Predstava se bo vršila v prid »Jugoslovnske Matic« in v korist družstvu.

— **Jugoslovnska Njiva**. Izišao je 5. broj »Jug. Njive« s odličnim prilozima. Dr. VI. Dvorniković nastavlja studiju »Shakespeareov Hamlet i Hamletizam u Kranjčevića«. Obavivši psihološko analizo Hamleta, pisac prelazi na Kranjčevića, kao našeg živog Hamleta, i analizira hamletske crte »vegova značaja«. Josip Kosor javlja »snažnom aktovkom »Pod laternom«, a dr. F. Šiši nastavlja svoju studiju »Seljačka buna od 1573.«, iznoseći u ovome broju, na osnovu izvora, lik feudalnog silnika Franje Taha. Osobitu pozornost pobuđuje aktuelni esej dr. A. Barca »Naša književnost i njezin historički«, gdje se vrlo tačno prikazuje preživjelost rada većeg dijela naših t. zv. literarnih historika i odnošaj toga rada prema književnosti i modernom shvatanju nauke. Vukašin J. Petrović u članku »Pogled na istoriju političkih stranaka u Srbiji« crta uočio izbora razvika političkih stranaka u Srbiji do našega vremena. — U »Pregledu« ima članaka iz područja književnosti, nauke i politike. — »Jugoslovnska Njiva« izlazi dva puta mesečno, a stoji 120 Din na godinu, na pola ili četvrt godine sorazmerno. Uprava »Jug. Njive« u Zagrebu, Marovska ul. 30.

— **Dr. Ivan Zmavc**. Naš rojak dr. Ivan Zmavc v Pragi je napisal knjigo. »O prihodovih dečkih zakladeh socijalnih naprav«. Knjiga je izšla v založbi »Masarykov Akademie Prace« in v komisiji dr. Rynčeva v Pragi I. Prikopu 24. Stane 9.60 čsl. kron. — Knjiga je nam objavljena, a je dosedaj še nismo dobili. Ko jo dobimo, spregovorimo o tem delu našega učenega rojaka podrobneje.

— **Zbornik za umetnostno zgodovino**, leto II. št. 3/4 je ravnokar izšel z nastopno vsebino: Dr. Fran Mesesnel: Janez Subic Vojtech Hynalsu. (Pisma). — Dr. Evgen Müller Dittenhof: Freske gradu Bokalce (Stroblhof) na Kranjskem in njihovi mojstri, posebno Almanach. — I. Vrhovnik: Arhivski paberki o nekaterih slikarjih in kiparjih od 15. do 18. stoletja. — Izidor Cankar: Zgodovinska razstava slovenskega slikarstva. — Simon Ogrin: Spomini slovenskega slikarja. — Varstvo spomenikov. Književnost. — Bibliografija. — Narodna Galerija. — Umetnostno-zgodovinsko društvo. — Razno. — V prilogi najdevaljevanje »Umetnostnih spomenikov Slovenije, dekanija Kamnik« izpod peresa dr. Fr. Steleta. V prihodnji številki se topografija kamniške dekanije konča in se začne umetnostni popis spomenikov radovljiške dekanije. Uredništvo Zbornika naznanja naročnikom, da znaša naročnina za prihodnje leto 50 Din.

— **Otvoritev ruskega inštituta v Berlinu**. Pred kratkim se je vršila slavnostna otvoritev ruskega znanstvenega inštituta v Berlinu. Nemška vlada je dala organizacijskem odboru na razpolago prostore starega poslopja »Bau-Schule« na Schinkelplatz-u, kjer se bo inštitut začasno nahajal. Pri otvoritvi so bili navzoči zastopniki nemške znanosti, bivši poslanik v sovjetski Rusiji Widenfeld pruski bivši minister narodne prosvete, mnogih uglednih ruskih znanstvenikov in politikov ter številno dijaštvo. Sovjetska misija ni poslala svojega zastopnika. Novoustanovljeni inštitut bo središče ruskega znanstvenega delovanja v Nemčiji, predaval bo v njem okrog 30 ruskih profesorjev, ki jih je sovjetska vlada izgnala iz Rusije za protiboljševsko naziranje. Bodočo auditorijo inštituta tvorijo okrog 12 tisoč ruskih študentov ki so našli zavetišče v Nemčiji.

— **Kres** št. 12, je izšla s sledečo vsebino: T. Seliskar: Pomlad, Paradni marš proletarcev; Ernest Tiran: Matjaževa vojska; Rabindranath Tagore E. T.: Trije spevi; Joško Kroselj: Večerna molitev na sprehodu; Vida Tauferjeva: Trmoglavka popotnica; Zvonimir Kosem: Kata; J. Suchy: »Ubojčivi slon; Lazar Lazarevič: Čulkovski; Narod stotero povrne. Vestnik: Telovadba; Socijalni vestnik; Književnost; Ob sklepu Uredništva in uprava »Kresa« se nahajata v Židovski ul. 1/1. nadst. Celoletna naročnina drugega letnika znaša Din. 50.— za dijake Din. 40. Priporočilo.

— **Verižništvo v nemškem knjigotrtstvu**. Zveza nemških knjigarjev je znova zvišala ključno število za izračunavanje knjižnih cen in sicer od 1400 na 2000. Iz Švice, iz Avstrije in drugih dežel so prišli na to številni in tudi kazenski predlog radi verižništva. Zato so se sešli predstojniki borznega društva nemških knjigarjev in morali so izjaviti, da so priporočila deloma onemogočena.

Glasbeni vestnik.

— **Anton Lajovic** je napisal k svetopisemskemu tekstu psalmista Davida (Psalm 41. in 42.) glasbeni komentar, ki ga tudi znanjci ne bodo mogli prezreti. Napisan je za veliki orkester, tenorsolo in mešan zbor aparat, ki je slovenski poniznosti precej tui. Ta Lajovicova pesem hrepenenja bo mejnik v naši glasbeni literaturi, energičen odvrat od pedantske malenkostarije, v katero smo Slovenci žal zalezli. Glasbena Matica, budna čuvarka glasbenih dogodiljev, bo proizvajala Lajovicov psalm na svojem koncertu začetkom aprila. Sodelovali bodo Orkestralno društvo Glasbene Matic in orkester Zveze godbenikov za Slovenijo, operni tenorist Simenc in pevski zbor Glasbene Matic. Dirigiral bo Niko Stritof.

— **Klavirski večer gđ. Svaigarije**. Pijanistov, hvala bogu, imamo Slovenci vendar le največ v Jugoslaviji. In vseh smo lahko brez pridržka veseli. Tudi gđ. Svaigarije. Tembolj pa me veseli, da ona član učiteljskega osebja našega glasbenega zavoda prireja koncerte (poleg g. Koblarjeve itd.) in s tem dviga njegov ugled. Večer je bil prav zanimiv, v prvi vrsti pa poučen za ves naš klavirski naraščaj, ki je tvoril danes veliko večino poslušalcev. Saj teh ni bilo mnogo, a zabavljati zaradi tega se več ne izplača. Tudi izgovor na mnogostevilne prireditve je pihel. V »oštarjah« so vsak dan predstave in obiskovalcev se ne manjka navzlic temu, da je v Filharmoniji vstopnina neprimerno nižja: najdražji sedež niti ni liter vina, najcenejši pa komaj pol klobase. Spored je dal priliko gđ. Svaigarije pokazati vse svoje vrline: lepo razvito tehniko, razumevanja polno prednašanje, silo in mehko udara, sijajen spomin itd. Najlepši točki večera sta bili Chopinova sonata in Novakov Manfred. Maloštevilno, a zato tembolj razumno občinstvo ni štedilo z iskrenim odobranjem. Ali omenim še podarjeno kočarico cvetja kot dokaz priznanja. Gđna Svaigarijeva je morala ob koncu svojega koncerta dodati še dve številki. Veseli bi bili, ako bi sledili v zgledu gđ. Svaigarije še drugi učitelji Glasbene Matic in konservatorija, saj jih imamo, in dobrih, dovolj.

— **Velik koncert v operi**. »Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani« priredi v ponedeljek dne 12. t. m. v prid Borštniku Verovškemu spomeniku in opernem gledališču velik koncert vseh prvih solistov. Opozorjamo slavno občinstvo na ta koncert, ki bo eden najzanimivejših v tej koncertni sezoni in kjer nastopijo vsi naši najboljši pevci z najlepšimi skladbami domačih in tujih komponistov.

— **III. sinfonični koncert** Muzike dravske divizijske oblasti v letošnji koncertni sezoni se vrši v ponedeljek dne 12. marca. Na tem svojem, v celoti XII. sinfoničnem koncertu, izvaja orkester Dravske divizijske oblasti pod vodstvom dr. Josipa Cerina kot I. točko Parmovo predlogo k operi »Stara pesem«. Z znano in priljubljeno overturo hoče se tako kapelnik, kakor orkester oddolžiti znanemu slovenskemu komponistu, ter z izvajanjem tega dela počastiti 65letnico rojstva in 40letnico umetniškega delovanja, priljubljene komponista Viktorja Parme. Temu delu sledi sloveča Beethovnovo sinfonia št. 5, o kateri spregovorimo v prihodnji številki in ki je eno najlepših del, kar se jih je kdaj izvajalo pri nas na sinfoničnih koncertih. Sinfoniji sledita Lisztov klavirski koncert, pri katerem sodeluje slovenski pianist Anton Trost. Koncert pa zaključijo Goldmarkova »Sakuntala«. Vstopnice za ta koncert so od danes naprej v predprodaji v Matični knjigarni.

— **Glasbena Matica v Ljubljani**. Začetkom aprila priredi Glasbena Matica koncert, ki ne bo pomenjal samo 30 let Matičnega obstoja, marveč vspon glasbene kulture Glasbena Matica proizvaja na tem koncertu Lajovicov psalm (41. in 42.) delo, ki bo brezdvomno emocionalno vplivalo na razvitek svetovne glasbene kulture. S psalom konkurira na istem koncertu Beethovnovo osma sinfonia.

— **Selva Blanka - svetovna znanja**. Prepovršno čitam naše dnevnike, da bi bil zasledil v njih kak sestavek o Blanki Selvi, ki je prva pianistinja sodobne Francije. Ker pa ni mogoče prebrati vsega, na glasbenem nebu, naj sledi samo nekoliko vrstic o umetnici. Ze priimek kaže, da je Blanche Selva nekoliko Španka, to se pravi, njen oče je bil iz Katalonije, vendar Francoz, mati pa je bila iz francoske Lorene. Čudovito dete se je rodilo v srednji Franciji v Brivi, arrondissement Corrèze, dne 29. januarja 1884. Jedva ji je bilo pet let, ko je začela svojo godbeno naobrazbo. Se v svoji šolski dobi je nastopila kot koncertistka v Švici. Malo kasneje je po srečnem naključju prisrčnostvoma prireditvi kjer se je izvajalo »Symphonie sur thème montagnard français« Vincenta d'Indy (* 1851).

Očarana po krasoti te skladbe in prozeta od vere v mojstra, ki je zložil to simfonijo, je želela delati z njim. Sledila so leta resnih in globokih študij, med tem ko je hkrati poučevala druge klavir in prejela glasbene večere, najprvo s Charlesom Bordesom, potem na poziv številnih muzikalnih društev ali pa je nastopala na lastnih »recitalih«. Po trudopolnem naporu si je darovita umetnica osvojila vse talnosti pianistične tehnike. Svoje ogromno znanje skuša vcepiti svojim številnim učencem po vsej Franciji, v Parizu in provinci, na konservatoriju v Strasburgu in v Pragi, kjer pončuje po svetovni vojni, ali pa pri svojih letih tečajih v Brivi, kamor se shaja cvet strokovnjakov, ki se hočejo izpopolniti pri nji ali pa ustanoviti pravo klavirsko, godbeno, umetniško šolo, ki je danes nepotrebna. Obenem pa pridbuje, kolikor li dopušča prosti čas, razprave in vaje, ki naj tvorijo podlago klavirske izobrazbe, v svojem delu: L'Enseignement Musical de la Technique du Piano. Razen tega se pozimi udeležuje nebrojnih koncertov tako v tujini kakor po francoskih mestih, kamor hodi nadzirat skupine gojencev. Pozimi opravlja javne interpretacijske tečaje na glasbeni visoki šoli v Pragi in Strasburgu. Kot neprilatelica bučne reklame in

slehernega hlaskanja po efektu se zanima zgolj in edino za pravo lepoto in pravo dobrotu; postala je zaupnica umetnosti in tomlačica skoro vseh modernih skladateljev. Pri D'Indyju, kateri ji je posvetil svojo veličastno »Sonate en mi«, se je seznanila in sprijateljila z umetniki kakor: Déodat de Sévères, Albert Roussel, Guy Ropartz, Witowski, Magnard, P. de Bréville, Albeniz, Bordes i dr. V zvezi z vsem umetniškim svetom Francije in Čehoslovaške razvila svoje umetniško življenje, ki bolj in bolj raste. A. Francevič.

Sokolstvo.

— **Iz jugoslovnskega Sokolstva**. Dne 25. tm. se je vršila v Zagrebu glavna skupščina zagrebške sokolske župe. Kot zastopnik staršinstva je bil navzoč starosta JSS br. dr. Ravnhar. Zagrebška župa ima sedaj 23 društev. Skupščina so se udeležili delegati vseh društev, iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidno, da je bilo delo v župi v preteklem letu zelo živahno in da je uspeh tega dela veliki župa je imela v preteklem letu župni zlet v Zagrebu, ki je v vsakem oziru ugodno izpadel. Udeležila se je v velikem številu vsesokolskega zleta v Ljubljani. Po zastopnikih se je udeležila ženitvenih slavnosti kralja v Beogradu, Kumanovske proslave, Kromarjevega pogreba v Crnomlju ter slavnosti v Ogulinu in na Krku. Posebno pozornost je posela župa razvoju seljaških sokolskih čet, katerih je ustanovila tekom enega leta 13 ter se je vršil okrožni zlet v Vlačoviću. Vselej hrvatskega separatizma so izstopila iz župe tri društva, Jaska, Samobor in Velika Gorica, ustanovljenih pa je bilo več novih društev. Mnogo je delal tudi prosvetni odsek župe, ki je priredil več predavanj ter izdaja župni Vestnik v 2500 izvodih. V finančnem oziru je imela župa skupnega prometa 5.200.000 K. V novi odbor so bili voljeni starosta dr. Gavrančič, podstarosta dr. Kandare (Brežice) in dr. Metkoš (Glin), načelnik Ljuština, tajnik dr. Mrvoš. V imenu Saveza je pozdravil skupščino starosta dr. Ravnhar, ki je bil burno pozdravljen. Župni zlet se vrši letos v Zagrebu. — Sokolsko društvo v Karlovcu priredi v tekočem letu idejno šolo, ki je obvezna za vse članstvo. Dosedanje predavanja so bila zelo dobro obiskana. — Sokolska župa v Bielevaru je imela 25. februarja glavno skupščino, katere se je udeležil kot zastopnik Saveza br. dr. Car. Župa živi v težkih razmerah, ker se mora boriti s tamošnjimi razmerami, kjer prevladuje Radičev duh med tamošnjim prebivalstvom. Vzlic temu je bilo delovanje župe zelo plodonosno ter je dosegla lepe uspehe. Župa priredi 4. marca t. l. 14 dnevnih vaditeljskih tečaj, katerega se udeležijo vaditelji vseh 11 društev. — Bačka sokolska župa v Novem Sadu je imela 25. februarja glavno skupščino, katere so se udeležili zastopniki vseh društev, katerih je sedaj 23. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je župa v preteklem letu zelo živahno delovala, kar dokazuje že dejstvo, da je bilo v preteklem letu 50 javnih telovadb, 10 sokolskih akademij in 43 izletov. Župni zlet se je vršil na Vidov dan v Subotici ter je imel zelo lep uspeh. Župnega zleta so se udeležila vsa društva. Ob priliki zleta se je vršila tudi tekma, katere se je udeležilo veliko število tekmovalcev iz vseh društev. Župa se je udeležila z 600 udeležniki vsesokolskega zleta v Ljubljani. Po navodilih župe so se vršili v vseh društvih vaditeljski tečaji, sama je priredila pa župni tečaj. Župni vaditeljski izpit je naredilo 14 članov in 4 članice. V letošnjem letu priredi župa šestotako prednjački tečaj, vso pozornost pa posveča vzgoji naraščajal ter priredi v letošnjem letu naraščajski zlet v Novem Sadu, za katerega je prijavilo 19 društev, 746 moškega naraščaja in 325 ženskega naraščaja. Župa ima skupno 2982 telovadcev, 26 prednjakov, 4 vaditelje in 60 vaditeljic. Tamošnje Sokolstvo se mora boriti v nacionalnem oziru s tamošnjimi teškimi razmerami, razen tega pa obstoja zlasti v Subotici velika klerikalna propaganda proti Sokolstvu, v okolici Petrovaradina pa propaganda Radiča. Župa posveča največ pozornosti vzgoji vaditeljev.

— **Odlikovan sokolski delavec**. V potek dne 2. marca je sokolsko društvo v Celju po deputaciji izročilo bratu Jožetu Smrtniku, ravnatelju pivovarne v Laškem, častno diplomu v priznanje njegovih velikih zaslug za sokolstvo v Celju in okolici. Celjsko sokolsko društvo je na svojem zadnjem občenem zboru brata Smrtnika imenovalo za svojega dobrotnega člana.

— **Sokol Ljubljana II. priredi letos in sicer na belo nedeljo veliko javno tombolo**. Številni dobitki pa bodo to pot prekašali vse dosedanje. Nuditi hočemo kar največ, da zadovoljimo igralce. Vsak naj si zapomni, da ga išče sreča in da to pot najbrž najde. Tablice, kolih število je omejeno, pridejo v kratkem v promet. Podrobnosti sledijo.

— **»Sokol Vič«** je zadnje nedelje zvečer na prav priscrčen način proslavil 10letnico starostovanja br. Janeza Gašperina. Na predvečer je priredil središolski oktet »Milan« slavljencu podoknico ter mu izročil primeren dar. Na slavnostni večer se je zbralo toliko Sokolstva in drugih prijateljev slavljenca, da se je napolnila prostorna dvorana. Večer je otvoril podstarosta br. Ničemer s kratkim pozdravom, nakar je zaigral g. prof. Dekleva na klavirju narodno koračnico. Slavnostni govor je imel najstarejši član viškega Sokola br. Jurman. Nato so nastopili domači mladi umetniki. Doprženo sta igrali na klavirju gđ. Mimica Blischofova in Adina Stajerjeva ob spremstvu g. Grdina na gosli, dočim je gđ. Draga Stajerjeva deloma sama, deloma ob spremstvu br. Kramaršiča odpevala uprav umetniško več lepih arii. Častno diplomu, delo domačega umetnika Skodlarja je izročil s primernim nagovorom slavljencu podstarosta Ničemer. V imenu Saveza je čestital

slavljenec odposlanec in odbornik br. Kajteli, nakar se je slavljenec vidno ginjen zahvaljeval. Vrstili so še drugi nagovori. Vsi govorniki so naglašali izredno marljivost in vztrajnost, nesebičnost in skromnost slavljenčeve ter mu želeli vse najboljšo.

Turistika in sport.

— Zahvala društvu »Skala«. Ob priliki smučarske tekme društva »Skala« dne 17. svečana 1923. v Planici pri Ratečah je tukajšnje »Obmejno prosvetno društvo« nabralo 225 Din. med člani društva »Skala«. Ob tej priliki se Skalarjem najtopleje zahvalujemo za njih dar in želimo, da bi imeli mnogo posmehalcev posebno ker je »Obmejno prosvetno društvo« šele v razvoju. Društvo je nepolitičnega značaja in prepotrebno za našo vas ker stoji tik ob italijanski in avstrijski meji. Državljan v notranjosti Jugoslavije spominjajte se svojih mejašev! Vsak najmanjši dar bode z veseljem sprejet. Darovi naj se pošiljajo na »Obmejno prosvetno društvo« v Ratečah.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Istria« v Ljubljani vabi na VI. redni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo dne 11. t. m. ob devetih dopoldne v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani. Dnevni red: 1. poročilo predsedstva, 2. tajnika, 3. blagajnika, 4. preglednikov, 5. klubovega gospodarja, 6. volitev odbora, preglednikov, rediteljev, 7. slučajni zbor. V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor v smislu § 22. klubovih pravil eno uro pozneje, kateri je ob vsakem številu članov sklepčen. Samostojni predlogi se morajo osem dni pred občnim zborom pisмено prijaviti podpredsedniku kluba, g. Rado Paternostu, Rimska cesta 2. Pozneje prijavljeni predlogi se ne bodo upoštevali. — Odbor.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Istria« v Ljubljani. Sestanek celokupnega članstva se vrši v soboto dne 10. marca t. l. ob 20. zvečer v malem salonu restavracije pri »Slonu«. — Podpredsednik.

— Motoklub »Slovenija« v Ljubljani. Za novostanovljeni motoklub »Slovenija« je zavladalo veliko zanimanje med interesi tega sporta. Ustanovni občni zbor se vrši v petek dne 9. t. m. ob osmih zvečer v klubovi restavraciji pri »Slonu«, ter se vsi ljubitelji motoklistike vabijo k polnoštevilni udeležbi.

Moj odgovor.

»Slovenec« me je dne 9. februarja t. l. napadel in me je drugim trdil, da sem si kot predsednik kmetijske družbe za Slovenijo zase »rezerviral« deset vagonov od družbe kupljenih 50 vagonov modre galice in da sem mogel izvesti to »spekulacijo«, sem zlorabil družbeni kredit. Tudi drugi listi »Slovenčevega« kova so njegove laži in klevete še podlajše izrabljali in neki štajerski list se je celo povspel do trditve, da sem vsled, seveda izkrivljenih »Slovenčevih« izjav škodilivce slovenskega vinarstva.

Proti uredniku »Slovenca« sem že davno vložil tožbo radi prestopka varnosti časti ter je moja želja, da pride čimprej do sodne razprave, kjer mi bo dana prilika »Slovenčeve« trditve na laž postaviti. Ker imenovan list ne čaka na izid sodne razprave, kar bi bilo dostojno, ampak celo svojo gonjo proti meni iz prozornih namerov nadaljuje, odgovarjam mu tu javno in po možnosti kratko in sicer ne za »Slovenčeve« bralce, ampak edino za pošteno javnost, ki naj spozna resnični dejanski položaj. Vseh svojih kart pa iz lahko umljivih razlogov ne odkrijem predno ne pride do sodne razprave.

Najprvo konstatiram nesporobno dejstvo, da sem jaz edini tisti, ki je iz revne in skoraj že mrtve kmetijske družbe z najnapornejšim delom naredil eno najuglednejših in edino bogato med vsemi v bivši Avstriji, zato je danes še edina, ki je v stanu delovati. Družbeno premoženje je v papirnatih kronah do 25 milijonov kron vredno, kar je največ moja zasluga! Hvaležnost tistih, ki sem jim poskrbel s svojim trudopolnim delom nezaluzena bogata korita, se sedaj kaže v tem, da me oblegajo kot lačni volkovi in ker skušam preurediti slabo in nedisciplinirano delovanje družbenega povojnega delavstva in zopet narediti star red, se pa poslužujejo najpogostejših sredstev mi ukrasti dobro ime.

Toda k stvari!

Pričetkom meseca junija lanskega leta sem kupil kot družbeni predsednik obvezno za družbo 50 vagonov modre galice. Na seji glavnega odbora dne 14. junija l. l. se je pa na predlog gl. odbornika Brenčiča (iz štajerskega) soglasno sklenilo kupiti le 40 vagonov. Jaz si vsled tega nisem zase v »spekulacijske« svrhe »rezerviral« deset vagonov modre galice, ampak sem jih moral na svoj riziko prevzeti. Med rezerviranjem in med prevzemom iz sile na svoj riziko je pač velika razlika. Nekaj enakega se mi je pripetilo l. 1919, ko sem tudi moral prevzeti na svoj riziko 75 vagonov galice, dasi je takrat podpredsednik družbe (predsednik dr. Lampeta) so namreč že poprej na prostaki način spodili s svojo besedo in podpisom kupčijo odobril. Celo takratno kupčijo, ki je v pričetku nekaj mesecev kazala na ogromno izgubo, sem izvršil s svojim kreditom glasečega na šest milijonov kron in ko se so meseca aprila l. 1919. razmere spremenile, imel sem dobička blizu enega milijona kron, ki ga pa nisem zase pridržal, ampak sem bil tako neumen, ga dati družbi. Kdo izmed Slovenčevih bi me posmehal?

Za v mesecu juniju lanskega leta za družbo kupljenih 40 vagonov modre galice sem za družbo pravočasno zagotovil kredit v znesku šestnajst milijonov in izredno posebej zame pet milijonov kron. To bom črno na belem in s pričami pred sodiščem dokazal. Vsled Plavšičeve devizne politike ki je toliko gorja prizadela, je nekaj časa kazalo, da je ta od mene izvršena kupčija neugodna, ki sem jo torej jaz zakrivil, zato pa nisem rok križem držal in je bilo vse napeljavno kmetijsko družbo pred kako izgubo obvarovati. Lopovščin med tem časom ne pozabim. Kupčija z modro galico je ena najbolj riskantnih in v sedanjih razmerah tako rekoč gola valutna špekulacija. Pri sklepu kupčije sem se držal paritete na curiški borzi in edino merodajni cen za baker v Londonu. Končno je moje domnevanje obveljalo, kajti sedaj se tudi na Zagrebški borzi drže curiške paritete in ko sem jaz kupil napominjavno modro galico je stala tona bakra v Londonu 60 angleških funtov in danes notira že 74 funtov. Svojih deset vagonov sem se prežgodaj brez dobička znebil, ki sem jih z veliko izgubo na vse strani ponujal.

Danes je faktum, da sem edino jaz, oziroma kmetijska družba, v celi Jugoslaviji pravočasno kupila veliko množino modre galice in da bo družba zaslužila samo pri teh štirideset vagonih modre galice čistih dva in pol milijona kron, dasi družba galico oddaja svojim udom na drobno le po 44 kron kg, a hrvatsko-slovensko gospodarsko društvo v Zagrebu po 64 kron! Za kake nepravilnosti glede oddajne cene modre galice pri kmetijski družbi se ne smatram odgovornega, ker se ima vsako moje vmešavanje v notranje družbene zadeve v prid udov in družbe za škodo. Skupno delovati ali se zanašati na osebo, ki ni kos svoji nalogi ali celo se boriti z boljševiško mentaliteto pa družbenemu predsedniku v prid družbe in njenih udov absolutno ni mogoče!

Družba in njene podružnice smejo prodajati gospodarske potrebščine edino le svojim udom in družba ima, oziroma je imela ne 40, ampak 54 vagonov modre galice na razpolaganje, imela bi jo pa lahko več, če bi štajerski glavni odbornik ne pletljal za nakup samo 40 vagonov! Ta množina (54 vagonov) je pa za družbene ude veliko preobilna in če so sedaj kateri udje po svoji krivdi, ali krivdi nedelavnih podružničnih odborov brez cene galice, se imajo zahvaliti podružnicam, ki delijo galico med neude in onim, ki z družbeno galico veržijo. Ko sem jaz vodil oddajo modre galice, se to vršilo pod strogo kontrolo in le malokdaj je imel priliko družbo prevartiti. Kie je torej iskati škodljivca slovenskih vinogradnikov, naj presodi glavni odbor, ki je sam zrečno sklenil kupiti samo le 40 vagonov, dočim jih je imela družba dejansko 54? Jaz gotovo nisem kriv, zato se ne ognem družbenemu predsedništvu dokler ni zadeva razčiščena, kajti drugače bi se na videz sam pred svetom obsodil. Celo pa tega ne storim na ljubo znanim intrigantom, ki bi se radi na en ali drugi način okoristili ter družbeno premoženje razmetali, ki sem za jaz po trudopolnem delu skupaj spravil. Sicer pa še eno vprašanje. Kmetijska družba ima skrbeti edino za svoje ude v Sloveniji in kdor hoče biti deležen njenih koristi naj pristopi kot ud. Kie so pa letos vse tiste »Zveze« in kmetijske korporacije, katerim je edin namen preskrbeljati gospodarske potrebščine in tedaj tudi modro galico? Je pač grozde prekislilo in manjka poguma in razuma.

V sezoni l. 1920/1921, ko ni bilo mene pri družbi, je ona skrajno nesrečno, lahko rečem iz nepredvidnosti kupila popolnoma po nepotrebnem preveč in veliko predrago 100 vagonov, večinoma malovredne, vrhunjega stare in preperle galice. In kaj je bil konec? Ne glede na delstvo, da menda do danes še ni plačanih 200.000 kron nekje na Ogrskem, ki se jih smatra za družbeni aktivum, je družba s to galico izgubila čistih 250.000 kron, katera izguba pa utegne biti dejansko še večja. To izgubo sem kril pričetkom leta 1922 z dokupljeni galico na kredit pod svojim imenom, ki je dala okroglo 300.000 kron dobička. Pa kaj to? Vsled te ponesrečene kupčije je morala družba na drugi strani po nepotrebnem žrtvovati dobra dva milijona kron, kar pa iz družbene bilance ni razvidno, kajti to izgubo znanio le tisti, ki družbene premoženjske razmere dobro poznajo.

Bodi izvestni gospodi enkrat za vselej povedano, da imam jaz kot zasebnik v Ljubljani pri denarnih zavodih več kot dovolj kredita, da mi ni treba izrabljati družbenega kredita, kar bi bilo ne le nedostopno, ampak naravnost kaznjivo. Kmetijska družba ima celo še večji kredit če nisim jaz soodgovornost, kakor v nasprotnem primeru.

Politika se je v družbo zanesla l. 1890. edino radi njenega blagovnega prometa in so nasprotniki vse sile napenali ga izvesti, a družbi, ki je bila takrat manj za sebna nego danes, sem znal vendarle vse spletke preprečiti. Zadnja tozadevna akcija je bila podvzeta ob prevratu leta 1918., ko so nekateri mislili, da je takratna operetna vlada v Sloveniji res vsemogočna.

Pri tej priliki je zame izredno umestno citirati odstavek iz vloge z dne 21. aprila 1914 »Gospodarske zveze«, koji je bil takrat predsednik dr. Krek. Nekateri stavki dotičnega odstavka so naravnost preroški in se je prerokba že cela izpolnjevati in se bo tudi izpolnila, če družbeni glavni odbor ne bo pravočasno ukrenil stroge remedure. Omenjeni odstavek iz vloge »Gospodarske zveze« na bišve c. kr. kmetijsko ministrstvo na Dunaju slove:

»Od zagovornikov komercialnega delovanja c. kr. kmetijske družbe se zlasti hvali neno brezhibno poslovanje. Ne da bi se hotelo to oceno zmanjšati ali celo tačiti, dovolimo si vendar pripomniti, da vsled tega delovanja gotovo trpi pravi namen c. kr. kmetijske družbe, ker najodličnejša in kmetijsko najizobraznejša moč svoje silo, čas in trud izrablja za komercialno delovanje. Dalje ugotovimo, da je vse komercialno delovanje c. kr. kmetijske družbe edino v rokah ravnatelja Gustava Pirca in da po njegovem eventualnem odhodu kake druge za to sposobne osebe ne bo najti. Samoobsebi umevno je smatrati kot redko izjemo, če je v kmetijski teorii visoko izobražen mož, ki je kmetijski potovalni učitelj, obenem za tako komercialno obratovanje sposoben. To deštvo bi se, če se temu poprej ne odpornemo, takoj po odhodu ravnatelja Gustava Pirca pokazalo in zato je ne le v naš prid, temveč v prid družbi in njenih udov, da se komercialno delovanje, s katerim se je c. kr. kmetijska družba izjemno mogla pečati, prepusti kakim komercialni organizaciji.« — Gustav Pirc.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 6. marca 1923.

— Pozdrav osvobojenih bratov. Mestna občina ljubljanska je dobila iz Biograda na morju tele brzojavko: »Hrvatski grad Biograd na morju danas je oslobodjen te šalje prve pozdrave slovenskoj majčici bijeloj Ljubljani. Želi joj svaki procvat i napredak. U ime nadoja Hubert knez Borelli.« Na ta pozdrav je mestna občina poslala tele brzojavko: »Sprejmite ljubav in objem sestre Ljubljane ob združenju pod možgno roko naše majke Jugoslavije. Naj ponosno cvete naš Biograd ob njenem našem morju! Za občino ljubljansko vladni komisar dr. Bogomil Seneković.«

— Iz tajništva Narodno-napredne stranke. Iz vseh krajev Slovenije in izven nje se oglašajo pristaši in z veseljem pozdravljajo obnovitev narodno-napredne stranke. Vse pismene in ustmene prijave sprejema tajništvo, ki se nahaja v Knafjevi ulici 5/1. Uradne ure so d 9. do 12. in od 15. do 18. Redne načelstvene seje se vrše vsako sredo ob 20. v posvetovalni sobi uredništva »Slovenskega Naroda«. Seja jutri od pade radi slavnostne akademije povodom rojstnega dne predsednika češkoslovaške republike, dr. Masaryka.

— Klerikalci bi radi pridobili komuniste. Kakor nam poročajo, se Gosarjevci na vse načine trudijo, da bi pridobili komuniste za to, da bi v Ljubljani glasovali za dr. Gosarja. Pravijo jim, da je dr. Gosar itak njih človek, posebno pa se sklicujejo na to, da je Gosarjevi stranki izdalo celo neko glasilo sovjetske vlade v Moskvi sprječevalo, da je najbolj revolucionarna stranka v Jugoslaviji, ki se bori vsežskoz z ilegalnimi sredstvi in da podpira z vso vmeno in prepričanjem komunistično gibanje. Klerikalno snubljenje dosedaj še ni imelo uspeha, toda Gosarjevci so prepričani, da se jim bo ob koncu koncev vendarle posrečilo spraviti na svojo stran pretežno večino komunistov. Zaupno namreč zatrjujejo, da se je dr. Gosar obrnil naravnost v Moskvo s prošnjo da bi naj iz Moskve dali direktivo ljubljanskim komunistom, da naj volijo dr. Gosarja. V koliko je ta vest resnična, ne moremo kontrolirati, verjetna pa je, ker so notorično znane intimne vezi, ki se pletejo med Gosarjevci in moskovskimi boljševiki.

— Češki glas o dr. Tavčarjevi smrti. »C. D.« je prinesel 2. t. m. na uvodnem mestu dr. Tavčarja životopis, v katerem navaja njegove velike zasluge v političnem življenju in slovstvu. Pisatelj Fr. H. Žundalek je članek zaključil takole: »Ko je dr. Tavčar popustil politiko, se je kakor 72letni stavec vrnil k svojemu priljubljenemu pisateljskemu delu. Treba je bilo zapesti še labudovo pesem. Njegovi zadnji dve deli: »Cvetje v jeseni« (»Kviti u podzimu«) in »Višoka kronika« (»Vysoká kronika«) predstavljata obrat v njegovih nazorih. Ta nenavaden mož se obrača v zadnjih dveh delih k ljubezni do svoje domovine, k njenim goram z belimi cerkvami, k deviški sramežljivosti slovenske deklice, k načelni poštenosti slovenskih mož, k verno trpeči in-moško se boreči slovenski duši, k veri svojih očetov. V ta dva spisa je vložil svojo življenjsko filozofijo. Umrl je veliki Slovan. Čast njegovemu spominu!«

— Govorite povsod slovenski. Take napise ima okražno glavarstvo v Slovenijgradu na vratih vseh svojih uradnih prostorov. Zelo hvalevredno! Priporočljivo sploh vsem javnim uradom posebno v nekdanjih nemških gnezdih.

— Odlikovanja. Kralj Aleksander je odklical z redom sv. Save III. vrste: predsednika dež. sodišča v Ljubljani dr. Otona Papeža, pesnika Josipa Stritarja v Rogški Slatini in dr. Pavla Turnerja v Mariboru; z redom sv. Save IV. vrste: okr. glavarja Matija Kalka v Crnomlju, župana Cirila Pirca v Kranju, primarja dr. Janka Drnovška v Mariboru, notarja dr. Otona Ploja in trgovca Janka Puhka, oba v Crnomlju, primarja dr. Skrlca v Murski Soboti, župana Karla Rozmana v Novem mestu in župana Hermana Tomca na Bledu; z redom sv. Save V. vrste: Petra Roucha v Podbrezjah, Otokarja Aleša v Novem mestu in Gabrijela Revna v Kočevju.

— Odhod grškega princa Pavla. Po poročilu iz Beograda je grški princ Pavle vožljal toliko okrevljal, da je mogel nadaljevati vožnjo v Atene. Princ Pavle je snoči ob 7. odpotoval z orijentekspresom.

— Upokojenje učiteljev. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se naj takoj upokoje vsi oni učitelji, ki so že dovršili 35 službenih let. Pri učiteljih se lahko upokojuje izreče že pred dovršeno predpisano službeno dobo 35 let, vendar pa je treba o vsakem takšnem slučaju posebej sklepati.

— Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Ljubljani gđ. Ivanka Jenko, gostilničarka. Pogreb se vrši v sredo ob pol 16. iz Božičeve ulice 9. — V Ljubljani je včeraj ob 18. umrl Anton Dolinar. Pogreb jutri ob 16. (4.) iz mrtvašnice javne bolnice, Zaloška cesta. Blag jima spomin!

— V počaščenje spomina blagopokojnega dr. Ivana Tavčarja je daroval veleindustrialec Vinko Majdič mesto venca na krsto Dijaški kuhinji v Kranju 1000 dinarjev.

— Otvoritev telefonske centrale pri Veliki Nedelji. Pri pošti Velika Nedelja je bila dne 19. svečana t. l. otvorjena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

— Frankovne znamke nove izdaje po 1, 5, 8, 20 in 30 dinarjev. Po odločbi poštne ministar t. dne 23. januarja t. l. so prišle v promet frankovne znamke nove izdaje po 1, 5, 8, 20 in 30 dinarjev. Znamke po 1 dinar so bakrene barve, po 5 dinarjev bledorode, po 8 dinarjev vijoličaste, po 20 dinarjev zelene, po 30 D pa oranžaste. Znamke, ki so bile doslej v prometu, so še za naprej veljavne in ostale v prometu, dokler bo kaj zaloge.

— Vsem zdravnikom. Odbor Slov. zdravniškega kot mandat Jugoslovenskega Lekarskega društva opozarja, da imajo vsi stanovski zavedni tovariši dolžnost izvajati napram zdravnikom, ki stopijo izven njihovih vrst in prevzamejo preiskave za zavarovalna društva brez odobrenja in soglasja zdravniških organizacij, vse društvene in družabno-stanovske posledice. Odbor si je v svesti, da se bori za pravično zahtevo in konstatira napram obljavi zavarovalnic, da zahtevani honorar še zdalej ne odgovarja predvsem 10 do 20 kronam, katere so plačevalne zavarovalnice zdravnikom za preiskavo in da je pred vojno znašal ta honorar 4 do 6 kratno navadno ordinacijo. — Odbor.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 25. februarja do 3. marca izkazuje tole statistiko: Umrlo je 22 oseb, 13 moškega in 9 ženskega spola (tujcev 11). Smrtni vzroki: življenjska slabost 1, jetika 3, pljučnica 2, zastrupljene rane 1, druge nalezljive bolezni 1, možganska kap 2, srčna hiba 2, rak 1, drugi naravni smrtni vzroki 8. Med tem časom se je porodilo 27 otrok (3 mrtvorjeni). Naznanele nalezljive bolezni: davica 1, trebušni legar 1, influenza 1, dušilni kašelj 4.

— Pomoč meščanskim šolam. Pišejo nam: Češka je bila že od nekdaj domovina meščanskih šol. Tam ima še skoraj vsak večji trg svojo meščansko šolo. Meščanske šole se pa razločujejo po svojem namenu v take s polni, s trgovskimi ali obrtnimi značajem. Na Češkem ki je industrijska dežela, je največ takih z obrtnimi značajem. Pri nas se je pričelo zanimanje za meščanske šole prav za prav šele po prevratu. Sedaj jih imamo že okoli 30. Preti nim pa že sedaj nevarnost, da bo za nje zmanjkalo sposobnih učiteljev, kajti meščanski učitelji niso sedaj nič boljše plačani kakor ljudski in za to mlajši učitelji nimajo veselja, se pripravljati za posebni izpit, da bi postali strokovni učitelji na meščanskih šolah. Na ta način bodo pa tudi naše meščanske šole na nivo nekdanjih osemrazrednic in potem je njih namen zgine. Učenec ne more potem več prestopati na srednje, trgovske in obrtne šole, ker ne dobe dovolj znanstvene podlage. Država se je do sedaj tudi za meščanske učitelje premalo brigala zlasti v gnetnem oziru, nekaj krivde tiči pač v tem, ker Srbija takih šol ni imela in za to tudi njih pomena ne more prav ceniti. Edina pomoč meščanske šole pri nas ohraniti, bi bila, ako bi občine, katere imajo take šole, naklonile tudi primerno gnetno podporo strokovnim učiteljem. — S tem bi se tudi mlajše učitelje spodbujalo k pripravljanju za meščanskoškolski izpit.

— Pegavica? Zdravstveni svet nam piše: Blagovolite, g. urednik, z ozirom na notico v Vašem cen. listu z dne 4. marca o pegavici v Kranju priobčiti sledeče: Po strokovnjaku je bilo ugotovljeno, da kaplan Kajdiž v Kranju ni umrl za pegavico. Čistota železniških voz, ki pa ni v zvezi s tem slučajem, je res pomankljiva, kar pa ne pade toliko v breme železniški upravi kot potnikom samim. Zdravstveni osek si prizadeva, da zanes med prebivalstvo smisel in čut za osebno higijeno v zavesti, da korenini ozdravljenju naroda v zdravju in čistosti posamnika. Čudimo se, da je mogla ona notica najti dostop v tako seriozen list. Take alarmantne in povrhu še neresnične vesti prebivalstvu gotovo ne koristijo. — (K temu pripominjamo, da smo dotično notico dobili iz zdravniških krogov, od strani, v katero verodostojnost nismo imeli vzroka dvomiti. Uredništvo.)

— K notici »Umrli na pegavici« nam pošilja inspektor državnih železnic v Ljubljani tole pojasnilo: V zadevi smrti kaplana Kajdiža je prejel inspektor tole oficijelno obvestilo iz Kranja: »Kaplan Kajdiž se je vozil dne 16. februarja po železnici v Ljubljano; obol je 21. februarja. Mnenje, voljno. Diagnoza »pegavica« ni brezuvetna.« Glede čistote se stori po možnosti vse v higijenskem oziru. Upoštevati je pomankanje osebnih voz, vedna vpreženost porabnih vagonov ter pomanjkanje sredstev, ki bi bila včasih še potrebna za vzdrževanje brezhibne snage, n. pr. prašnega olja. Glede osebne značnosti potujočega občinstva manjka železniški upravi možnost ingerence. Vendar se tudi v tem oziru stori kar je mogoče. Tako veljajo n. pr. glede vojaške posebni predpisi. Golazen v vagonih bo mogoče iztebiti zanesljivo, čim bo mogla postaviti železniška uprava zavode za desinfekcijo celih vagonov, in čim se dvigne zopet splošna značnost po hotelih, prenočiščih in — pri ljudeh.

— Čast komur časti Društvo stanovskih najemnikov v Ljubljani prihajajo v zadnjem času pogosto pritožbe o brezobzirnih in čezmernem povzračanju najemnin, itd. nekaterih hišnih posestnikov, nasprotno pa je prelelo društvo od več strani tudi že lape poročila, iz katerih se vidi, da je ohranila zlatega moloha obojujoča doba trepetu človeštvu tudi še nekaj dobrobržnih in nesebičnih hišnih posestnikov. Za vzgled uvidnosti in vpoštevania današnjih mizernih

časov stavimo vsem brezobzirnim in brezsrčnim hišnim posestnikom in vsej javnosti danes trdko »Kmet & Comp.« v Ljubljani Gosposvetska cesta št. 8. o kateri je dobilo Društvo najemnikov sledeče poročilo: »Društvo stoji hiša na najlepšem kraju mesta, je naemnjena zelo nizka in plačujejo stranke več za razsvetljavo, nego za čedna in udobna stanovanja. V stanovanjih so parketni podi, angleški kloseti, električna razsvetljava, prostorna podstrešja, lepe verande z velikimi širokimi okni, in drvarnice. Stranka, ki ima v I. nadstropju stanovanje iz dveh velikih sob, kuhinje in verande plača letno 1800 kron, druga stranka, ki ima v I. nadstropju štiri lepe sobe, predsobo, kuhinjo in verande letnih 2400 kron, naemlnice, v drugem nadstropju pa plačajo stranke za enaka stanovanja še manj. Poleg teh nizkih naemnin pa da povprajliti gospod Kmet v svojem velikem človekoljubju vsa popravila pri vseh strankah. Tako je dal koncem leta 1922 prebravati vsa znanja in notranja okna, preslikati hišo in hodnike, nekaterim strankam pa vstaviti nove pade, vse na svoje stroške. Pri vsakokratnem povzračanju je bil g. Kmet gotovo zadnji s povzračanjem in je to storil vedno še nekaj mesecev po običajnem povzračanju. Na zadnjo akcijo hišnih posestnikov glede enomernega povzračanja najemnin se je izrazil g. Kmet, kar naj bi bilo posebno za vzgled vsem družinam sledeče: »Imam v hiši same uradnike, ki s svojimi prejemki niti živeti ne morejo, zato jim tudi ne povzračam naemnine.« Celo onim strankam ki imajo podnaemlnike ne povzra g. Kmet najemnine, ker vidi, da je to življenjska potreba stranke. Pri vsem tem pa je g. Kmet z vsemi strankami enako ljubezljiv in dobrohoten in ni nikdar nobene nasprotja, zato pa bivalo stranke v tej hiši po desetletja. Ako bi bili vsi hišni posestniki enako človekoljubni in dobrohotni bi ne bilo toliko gorja in žalosti glede stanovanjskih razmer, kot jih je v teh težkih časih, ampak bi vladala ljubezen in harmonija in medsebojno spoštovanje.«. Tako poročilo, kateremu pač ni treba komentarija, samo pove vse.

— Vprašanje vojaških smodnišnic. V neposredni bližini Ljubljane, za artilerijsko vojašnico, se nahajajo vojaške smodnišnice. V smislu starega avstr. dvornega dekreta iz leta 1848 je prepovedano graditi v okrožju 760 m hiše. Tik na meji, toda še v omenjenem okrožju gradi južna železnica na Dunajski cesti veliko stanovanjsko hišo. Mestni magistrat je podelil stavbeno dovoljenje, ne oziiraje se na gori navedeni dekret, smatrajoč za veljavne srske predpise, po katerih je baje dovoljeno poslopja graditi v oddaljenosti kakih 220 m od objektov. Ko je bila hiša že pod streho, je gradbena direkcija prepovedala nadaljna dela. Prav isto se je zgodilo »Pokojinskemu zavodu«, ki zida več hiš ob Dunajski cesti. Južna železnica in »Pokojinski zavod« sta vložila proti gradbeni prepovedi protest, s čemer je stopilo vprašanje smodnišnic na Ljubljanskem polju v akuten stadij. Gotovo je, da so današnje razstrelilne snovi mnogo močnejše, nego v letu 1848. Z ozirom na to je tudi varnostno okrožje 760 m premajhno, poleg tega pa je v slučaju eksplozije vsa Ljubljana v največji nevarnosti, da bo razrušena. Opozarjamo pri tem na eksplozijo l. 1917, ki bi imela lahko strahovite posledice za mesto, na katastrofo v Mariboru, zlasti pa na ono v Solfiji, kjer je bila uničena cela ulica. Javni interesi torej kategorično zahtevajo, da se smodnišnice premeste iz neposredne bližine mesta. Mestna občina ljubljanska bo seveda morala prevzeti nase velike finančne žrtve za zgradbo novih smodnišnic, a tudi vojaška uprava naj v eminentno javnem interesu omili svoje zahteve, oziroma naj sama prispeva k zgradbi dovih smodnišnic, saj mora v slučaju eksplozije vojaška oblast poravnati vso škodo, povzročeno izven okrožja 760 m. Da namerava vojaška oblast v bodoče dovoljati zgradbe v razdalji 750 m do 1000 m le proti reverzu, kakor se je to pred kratkim zgodilo, je neupravičeno in protizakonito. Ako vojaška oblast sama priznava, da je sedaj določeno varnostno okrožje nezadostno, ne sledi iz tega, da bi se morale že stoječe hiše podreti, nasprotno, nujna posledica tega bi morala biti, da se vojaške shrambe razstreljiv premeste iz neposredne bližine Ljubljane. Poslopja južne železnice in »Pokojinskega zavoda« so se gradila na podlagi pravno veljavnih gradbenih dovoljenj. Poslopja so že skoraj dograjena, a sedaj je oblast naenkrat ustavila nadaljna gradbena dela. Kdo bo poravnal povzročeno škodo? Položaj je nevzdržen. Mestni magistrat je dal gradbeno dovoljenje na podlagi srbskih naredb, gradbena direkcija se drži dvornega avstrijskega dekreta, vojaška oblast pa je kratkoma določila, da se do 750 m dalje sploh ne sme zidati in do 100 m le proti reverzu. Razvoj mesta gre proti Ljubljanskemu polju in se ne sme ovirati. Zato je treba smodnišnice odstraniti iz neposredne mestne bližine. Že dovoljene zgradbe, v katerih je investirano že nekoliko milijonov, se ne smejo postaviti na škodo številnih uradniških družin, katere so brez stanovanj. Zaenkrat bi lahko vojaška oblast storilo to, da v smodnišnicah shrani samo tak material in take snovi, ki bi bile nevarne za zgradbe, za drugi material pa se naj takoj na drugem pripravlnejšem prostoru nadravi novo skladišče.

— Naše kaznilnice. Po statističnih podatkih je v vseh naših kazenskih zavodih 6.447 kaničencev. Od teh je 700 žensk in 5.747 moških. Izmed kaničencev je 500 mladoletnih. Največ kaničencev je zaprtih zaradi tatvine, uboja, umora in posilstva. Ženske so bile obsojene v prvi vrsti zaradi tatvine, zaradi umora moža ali umora iz ljubosumnosti, nekatere pa so zaprte tudi zaradi posilstva nad moškimi. V naši kraljevini je 12 kaznilnic, in dva zavoda za vzgojo mladoletnih, in sicer v Beogradu in Beogradu.

— Jugoslovenska Matica priporoča vsem narodnim trgovcem v Sloveniji prvo vrstni kvas, izdelek trdke Arko v Zagrebu, katerega ima v veliki zalogi trgovina M. Zigm. v Škofji Loki. Kvas se prodaja v prid Jugoslovenski Matici, ki je do danes prinesla Matici čistega dobika 3044 D. — Blago je prvo vrstne kakovosti, cene so konkurenčne in istočasno bo vsak trgovec, ki si naroči ta izdelek, podpiral tudi narodno obrambno društvo — Jugoslovensko Matico.

— Preureditev selske službe pri pošti Brezje. S 1. marcem t. l. se preuredi pri pošti Brezje dostavljanje poštnih pošilk po selskem pismonošju takole: V I. okraj se uvrste kraji: Dobropolje, Črncice in Koše, v II. okraj pa Pirračica, Laše, Pelavci, Višnje in Vadiše. Dostavljajo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto.

— Radi daljšega deževja je Savina in razni njeni pritoki zelo narasla, da je bila nevarnost, da bo vodo poplavlila zopet celjsko okolico.

— Orožništvo je aretiralo in v celjske zapore oddalo Antona Ovčarja, hlapca pri Francu Ceterju v Šmarjeti, ker je svojemu gospodarju pokradel in ponesl večjo množico raznega blaga.

— Stanovanje išče že osem mesecev predstojnik pošte Ljubljana 3. ki se mora sedaj 25 km daleč v službo voziti. Ako je v Ljubljani še kak hišni gospodar, kateri bi privoščil mirni stranki brez otrok tri ali vsaj dve sobi s pritliklino, se prosí, da sporoči svoj naslov označenemu uradu. Tudi za naslove stanovanj, ki se bodo v doglednem času izpraznila, se vljudno prosí.

— Kdo kvari naš domači vinski pridelek? Pišejo nam: Vsakomur je znano, da se jani v naših kraljih sploh nikjer ni pridelalo sladko vino, niti v najboljših solčnih goratih Javzalema ne. Po goštilinah v Savinjski in Šaleški dolini pa točijo skoraj povsod naravnost sladko novo vino, celo domačo izbeležo, o kateri je znano, da tudi v najugodnejših letih ni sladka. Kdo in s čim kvari torej naše domače vino? Sladkor je vsekakor predrag za to, sumiti moramo, da si nekateri brezvestneži pomagajo s škodljivim saharinom, ki ga vtihotaplajo iz inozemstva. Razne vinarne zadruge, katerih reklamne tablice so izobesele po ondotnih gostilnah, so vsekakor nedolžne. Merodajne oblasti naj bi pa po svojih strokovnjakih dale vino preiskati. Ako je ljudem naravno vino preiskalo, naj ga pa manj pijejo, namreč samo za želo.

— Dete brez rok in nog. V Conemangu v Ameriki se je rodilo družini Frana Pušnika dete ženskega spola, ki nima ne rok in nog. Zdravniki so preiskali dete in rekli, da bo najbrže živel. Pušnik, doma s Stajerskega, ima že par otrok, ki so vsi normalno razviti.

— V znamenja umora se imajo vršiti porotne obravnave v Gradcu, ki se začnejo danes. Poleg enega slučajja uboja in ene tatvine pride na razpravo glasom graških poročil nič manj nego štiri slučajji hudodelstva umora. Značilno je zlasti tudi dejstvo, da so v teh porotnih slučajih zastopane vse vrste umora, namreč umor, poskus roparskega umora, zavratni umor itd. Znamenaja časa in razmer! Umori, uboji, ropi so danes na dnevnem redu povsod, tudi v Gradcu, a ne samo pri nas — kakor so svojočasno globo pisali nemški listi.

— Stekel pes je ugriznil Rožo Škrbina v Ljubljani. Oddana je bila v Pasteurjev zavod v Zagrebu.

— Anacot-pastille razkužuje usnu šupljino, ščiti od katara vrata in grla.

— Koncert v kavarni »Emona« se vrši danes zvečer ob 8. uri. Godba Drav. divizije.

— Kino Matica. V dneh od 5. do 8. marca se izvajajo v Kino Matici razni svetovni dogodki. Film je sestavljen iz 15 epizod, ki nam prikazuje najvažnejše dogodke celega sveta in ki so se odigrali v zadnjem času. Med posannimi prizori so krasni naravni posnetki. Film bo prav gotovo zanimal vse naše občinstvo. Natančnejši spored se dobi brezplačno pri blaginji.

— U glavni ulici Novog Sada izmamljujo se u preduzetju novoj zgradi stanovalni, bankovne, kancelarijske i dućanske prostorije. Poblize kod Eduarda Krausza trgovina nameštala Novi Sad.

— Zabužala se je v Ljubljani dne 4. t. m. od 7. do 11. ure zvečer od opernega gledališča do Hrenove ulice zlata zaplestnica z obeskom (krona). Kdor jo najde se prosí, da jo odda proti nagradi Hrenova ulica 19/1.

— Dne 3. t. m. okrog 7. ure zvečer se je pozabil pred odhodom gorenjskega vlakca zvožek, ki je vseboval nad 1 m črnega finega sukna za moške hlače ter svilnat na glavni robec svetlorjave barve. Pošteni najditelj se naproša, da blagovolni najdeni zavoj izročiti proti nagradi in povrnitvi ev. stroškov hišnici Terenziji Garbajsovi na Emonski cesti št. 10.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

ZELEZNIŠKA KONFERENCA V LJUBLJANI

— Beograd, 6. marca. (Izv.) *Kakor je izvedel vaš dopisnik, se dne 15. t. m. sestane specialna mednarodna železniška konferenca v Ljubljani. Ta konferenca ima določiti letni vozni red na železnicah. Konferenca se udeležijo železniški strokovnjaki iz Jugoslavije, Italije, Avstrije in Bavarke. Za Avstrijo prispe na konferenco zastopstvo državnih železnic iz Beljaka in iz Gradca.*

DEMONSTRACIJE NEMSKIH AKADEMIKOV NA DUNAJU.

NUMERUS CLAUDUS INOZEMCEV NA TEHNIKI.

— Dunaj, 6. marca. (Izv.) Včeraj ob 11. dopoldne je mala skupina nemških akademikov na tehnični demonstraciji, naperjene v prvi vrsti proti židovskim slušateljem, dalje pa tudi proti inozemcem. Demonstracije so zasedli vhode predavalnih dvoran ter od vsakega zahtevali legitimacijo. Židovske slušatelje in inozemce so skušali odstraniti iz dvorane. Demonstracija ni popolnoma uspešna in je tekem ene ure pomehala. Proti demonstrantom je akademiki senat nastopil.

— Dunaj, 6. marca. (Izv.) Na črni deski tehnične visoke šole je nabit sklep rektorja, s katerim se uvaža numerus claudus za nekatere inozemske slušatelje. Vpis inozemskih slušateljev je odvščen od gotovih sposobnosti in zrelosti, odvščen pa je tudi od gospodarskih odnošajev, ki vladajo v dotični državi. Glede vpisa inozemskih slušateljev semitskega plemena je uveden numerus claudus in ne sme presegati 10% vpisanih slušateljev.

NOV POLOŽAJ V RUHRU.

FRANCIJA NADALJUJE OKUPACIJO.

— Pariz, 5. marca. (Izv.) Francoska vlada je sporočila nemškemu zastopniku v Parizu okupacijo Karlsruhe, Mannheim in Darmstadta. Pravi, da se je ta okupacija izvršila vsled poškodbe, ki so jih zakrivilli Nemci v Kanalu Herne, kjer sta bila dva brodoma potopljena.

BOJ ZA RUHRSKA VRATA.

— Pariz, 5. marca. (Izv.) General Degoutte je naglašal v razgovoru z novinarji, da Francija sedaj trdno drži ruhrska vrata in da jih ne misli izpustiti iz svojih rok, dokler ne bodo urejena nemška plačila za Francijo. Degoutte meni, da se veliki industrijalci v Ruhru vedno resneje bavijo s mislijo po dobrem sporazumu. Razmere s prebivalstvom so boljše, odkar so bili izgnani razni hujskači. Delavstvo se oprijemlje dela vedno bolj.

NEZADOVOLJSTVO V LONDONU.

— London, 5. marca. (Izv.) »Manchester Guardian« zahteva od ministrstva za vso odločnostjo, da izreče svoje mnenje o najnovejši francoski akciji, katero je smatrali za korak k aneksiji. Ni treba verjeti Poincarju, da hoče Francija izprazniti zasedeno ozemlje, ko plača Nemčija 6 milijard in pol šterlingov, pa tudi ni treba verjeti vojnomu ministru, da se odločilječo čete, ko se zagotovi Franciji varnost. To so le pretveze, da se opravičuje podaljševanje sedanje situacije. Angleška vlada k temu ne sme več molčati.

»Daily Telegraph« izvaja, da so Združene države izjavile Franciji, da ne morejo biti več indiferentne napram politiki, ki je naperjena očitno tudi proti Angliji. V Washingtonu presojajo splošno evropsko situacijo za zelo resno in državni tajnik Hughes vsled takega prečnega položaja ni nastopil svojega dopusta, določeneza te dni.

NAPAD NA NEMSKO POSLANISTVO.

RAZNE VERZIJE.

— Rim, 5. marca. (Izv.) V noči od sobote na ponedelje je bil izvršen vlom v nemško poslanstvo. Naročena družba vlomilcev je vlomila v poslanstvo, da bi odnesla gotove akte. Uvedena je preiskava, ki doslej še nima pozitivnih uspehov. Neka verzija trdi, da je bil vlom naročen od strani interesiranih francoskih diplomatov, ki nista nanašajo na italijansko-nemške odnošaje. Ta verzija pa splošno ni verjetna, na drugi strani pa je zopet razširjena vest, da so Nemci sami vlom organizirali.

— Rim, 5. marca. (Wolff.). V noči od 3. na 4. t. m. so trije neznaní možje vdrli v pisarno nemškega poslanstva, so razbili blaginjo in odvzeli več dokumentov. Osebe je poslanstva, ki je bilo že pred dnevi obveščeno o pojavi sumljivih oseb, je bilo pripravičeno, da prepreči tatvino dokumentov. Po končanem vladu je osebe prišlo 2 vlomilca, ki nista mogla pobegniti, dočim je tretji srečno ušel. Prijeta vlomilca sta bila izročena policiji. Vlomilci so skušali odnesti dokumente in seznamke šifer. Legacijski svetnik Altenburg je težko ranjen v stegno.

TRGOVINSKE ZVEZE ITALIJE Z AVSTRIJO.

— Dunaj, 5. marca. (Izv.) Kakor poročajo listi, se prično v Rimu 10. marca t. l. pogajanja med avstrijsko in italijansko delegacijo za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe. Glavni namen Italije je, da vzpostavi z Avstrijo tesne trgovinske vezi in da se odstranijo: 1.) visoki tarifni postavki in 2.) izvozne in uvozne preprečev. V tem oziru želi predvsem Italija, da se južno sadje in cvetlice ne deklarirajo več kot luksuzno blago, dalje bo konferenca razpravljala tudi ureditev tranzitprometa, ureditev potniškega prometa in ureditev vprašanja potniških vizumov.

ORJENTSKA MIROVNA POGODBA.

— London, 5. marca. (Reuter). Po zadnjih poročilih iz Angore namerna narodna skupščina spreleti predlog vlade pod pogojem izpremembe gospodarskih in finančnih določb, ki jih omenja lausanska mirovna pogodba. Smatrajo, da nova mirovna konferenca ne bo potrebna, ker bo mogoče nadaljevati pogajanja diplomatskim putem.

AVSTRJSKE ŽELEZNICE.

— Dunaj, 5. marca. »Neue Wiener Tagblatt« poroča, da so naročile avstrijske zvezne železnice v svrhu izpolnitve prometnih sredstev za 1923 leto v graški in semerjski tovarni vagonov 29 lokomotiv, 17 tenderjev in 249 osebnih in tovarnih vagonov. Stroški bodo znašali 90 milijard kron. Daje izdelujeta na račun zvezne železniške uprave floridsdorfska tovarna vagonov in Brown-Boveri-Werke 47 električnih lokomotiv za progo Arlberg-Salzkammergut. S temi naročili je industrija lokomotiv in vagonov zaposlena za celo leto.

AVSTRJSKE FINANCE.

— Dunaj, 5. marca. (K. B.) Listi poročajo: Po načrtu provizorične delegacije Društva narodov naj bi znašali izdatki Avstrije od januarja do marca 1923 leta povprečno 719 milijard kron mesečno, srednji deficit pa je bil opredeljen na 339 milijard mesečno. Kakor je znano listom, so bili določeni izdatki ki so znašali v januarju 735 in v februarju 751 milijard. Deficit, ki je znašal v januarju 404 in v februarju 372 milijard, je določen za marec v znesku 308 milijard tako, da je v marcu zagotovljeno izenačenje za januar in februar.

OBISK ŠVEDSKEGA KRALJA V BELGIJI.

— Bruselj, 5. marca. (Izv.) Švedski kralj je danes prisel v Bruselj. Na kolodvoru ga je sprejel kralj Belgijcev.

MILIJARDNO PONEVERJENJE NA DUNAJU.

— Dunaj, 5. marca. (Izv.) V zvezi z velikimi poneverbami pri dunajski podružnici Komercijalne banke v Budimpešti je dunajska policija uvedla poizvedbo o manipulacijah pri podružnicah te banke na Dunaju, kakor tudi pri centrali. Ugotovljeno je, da je razvnel ena teh podružnic Fridrich Pollak ponesl 2 milijardi avstr. kron.

Borzna poročila.

DINAR NOTIRA DANES V CURIHU 6.—
— Zagreb 6. marca. (Izvirno.) Zaključek. Devize: Curih 16.95, 17.10, Pariz 5.425, 5.475, London 426, 427, Berlin 0.405, 0.415, Dunaj 0.01285, 0.129, Praga 268.50, 269.50, Trst 436, 440, Bukarešta 43, 45, Newyork 90, 91, Budimpešta 3.03, 3.10, Valute: dolar 86.50, 87.50, Trst 4.30, 4.32.

— Curih, 6. marca. (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb 6.—, Berlin 0.0235, Amsterdam 211.40, Newyork 5.3475, London 25.14, Pariz 33.67, Milan 25.67, Praga 15.80, Budimpešta 0.18, Bukarešta 2.50, Varšava 0.02, Dunaj 0.0075, avstr. žig. krone 0.0075, Solija 3.10.

— Curih, 5. marca. Zagreb 5.750, Berlin 0.0236, Praga 15.785, Milan 25.65, Pariz 32.675, London 25.135, Newyork 5.345.
— Trst, 5. marca Beograd 24, Berlin 0.094, Praga 62.25, Pariz 126.90, London 98.20, Newyork 20.85, Curih 391.

Društvene vesti.

— Društvo »Atena«. V počaščenje spomina vlezaslužnega blagopok. dr. Ivana Tavčarja je imelo društvo »Atena« dne 1. marca t. l. v prostoru Sportne zveze v Narodnem domu svojo žalno sejo ob množestvu udeležbi svojih članic. Društvena predsednica gospa Marija dr. Kokotova je imela ta-le govor: »Umrl je mož dr. Ivan Tavčar — njegov genij pa živi! Šel je iz naše srede — dr. Ivan Tavčar — ki je bil največji, najboljši in najmekkejši med nami. Vsa Slovenija je klonila glavo v tugi ob veliki in nenadomestljivi izgubi — in z njo je žalovala vsa mlada Jugoslavija. Vsem je drhtelo in solzilo oko. Čeprav so bile to samo vsakdanje solze — vendar so govorile več kot sto in sto besed. — »Ljubimo Te! — Padale so solze tudi onim, ki so še pred tednom dni vihteli težek kamen, da bi ga zalutčili na najlažje srce. Ne sodimo jih — veličanstvo smrti zbrise prošlost — in jaz prosim: »Oj, le padajte neotolajljive solze — bodite srebrna rosa pred vzhajajočim solncem. Ali je res umrl? Ne — ne — za-

genija ni smrti! — On se je šel samo odpočit v zeleno Polansko dolino. Živel je dolgo življenje trnja in bledih rož — izpolnil je svojo človeško nalogo in plačal s smrtjo tribut večnosti. Saj se mi vsakdanji ljudje, hitimo in nesemo svoje trpko življenje v naročje pravične in ljubeče materne zemlje. In zemlja je boljše kot ljudje. — Če tudi teži na prsih vendar ne pripušta več bolesti v dušo. V zemlji je pokoj! Dr. Ivan Tavčar — ime je svetlo napisano v našem lepem življenju — v vrsti ljubljanskih županov — in v srcu neštetihih bolnih... Bogata je dedščina tega velikega Vseslovana svojemu narodu. In vse kar mu je dal — mu je dal iz srca. — Ali ne govori iz vsake njegove besede genijalni duh — diha njegova mehka duša — in gori njegova sveta ljubezen do domovine? Toda težko se je ločil od svojega najdražjega zaklada — od svoje nadsvetljubljene Franje. — Ona, ki ga je spremljevala v veselju, v žalosti. Sedaj stoji potrta ob sveži gomili in težko premišljuje o jeklenih udarjih usode. — Dragie sestre! Odklenimo se je prisrčno, — kakor v onih dneh ko smo stopale ž njo po tem avstrijske strahovlade za našimi ideali, k osvobojenju naše domovine. Neustrašeno smo spletale z njo — zlato žibeli svobode. In ta vzorna žena — mati vseh slovenskih in človekoljubnih društev — je šla popolnoma sama v teh belih zimskih dneh skozi črna vrata spoznanja — ob smrti najljubšega. Stopimo k njej. Ne motimo njene vzvišene žalosti — ker taka žalost posvečuje. — Čuvajmo jo — bodrmo jo, kot nas je ona nekaj dobrila. Ona nas potrebuje ravno v tem trenutku žalosti — ne pozabimo, da njo rabi vsa naša domovina. — Sami ne bomo. Iz nebeskih višav zre na nas njen Ivan — najboljši sin Slovenije. — On nas bo čuval, če mu bomo sledili v idealnih stremeljih. — Pomagal nam bo, — njegova pot je trnjeva — ker je pot ljubezni in pravice. Ali ne čutite drage sestre, da misli tega pravka trkajo kot pomladne slutnje na našo žensko dušo, ki je okamenela o vojnih letih v obemu skrbli, pomankanju in bojazni pred bodočnostjo? Odprmo jo na široko in sprejmemo vanjo njegove besede kot poseben božji blagoslov. Kako bogat je mali slovenski narod — vse človeštvo nas lahko zavida, da je bil sin majke Slovenije. In me žene! Naša dolžnost je, da vzgajamo deca v duhu dr. Ivana Tavčarja — in tako ustvarimo ponesen, mehak in pravičen narod vreden svoje velikega moča. V naših dušah pa nosimo geslo: »Za solncem, za solncem v prelesine višave — kamor je odšel naš blagopokojni ljubljeneč dr. Ivan Tavčar! — Mir njegovi duši in slava njegovemu nesmrtnemu spominu!... Vse članice so zaklicale: Slava dr. Tavčarju, na kar je bila seja zaključena.

— Seja »Splošnega ženskega društva« je dne 14. t. m. ob petih pol dne in dne 7. t. m.
— J. A. D. »Triglave v Ljubljani. Redni občni zbor se vrši v soboto dne 10. t. m. ob pol 14. na univerzi (št. 90), s temle dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika; 2. poročilo predsednika; 3. poročilo funkcionarjev; 4. sprememba pravil; 5. poročilo revizorjev; 6. poročilo razpisov; 7. volitve; 8. slučajnosti. Udeležba obvezna, posebno ker je za spremembo pravil potrebna kvalificirana večina. — Odbor.

— Društvo našenkov za Slovenijo, opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 7. marca ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritično desno.

— Krojaški mojstri ljubljani imajo v četrtek, dne 8. marca ob pol 8. zvečer v salonu hotela Lloyd valžno posvetovanje, katerega nal se v lastnem interesu udeležijo vsi zadržniki. — Načelnik.

Izred sodišča.

LJUBLJANSKA POROTA.

Včeraj 5. t. m. se je začelo pomladansko zasedanje ljubljanske porote. Kot prvi je prišel na vrsto pripravnik Slejko, ki je ustrelil v Mislicah pri Sežani učitelja Maružiča in bil pred zadnjo poroto obsodjen na smrt. Ker je zagovornik vložil ničnostno pritožbo na stol sedmorice v Zagreb, kateri je stol sedmorice ugodil, bi se morala včeraj vršiti nova razprava proti Sleku. Radi odsotnosti važnih prič iz Julijske Krajinje je bila razprava preložena.

— Agent z ljubem Na zatožni klopi sedaj danes prileten mož, tip prebrisane glave, večkrat predkaznovanega golfa Rudolfa Pibrovca, trgovski potnik iz Celja, doma iz Kroke. Rudolf Pibrovce, 54 letni star suhač je bil uslužben v Celju pri Josipu Kirbschu, odkoder pa je bil po kratkem službovanju odslovljen, ker je ponesl več denarnih pošilk k naslovljenim na Kirbscha v znesku 5651.04 K. Nikdar v zadregi se nahajajoči Rudolf je seveda kmalu našel nov vir in začel je kupčevati z ljubem, črešlom in lesom kar na debelo. Stopil je lani v aprilu pri trčrki Vošnjak v Ptuju v službo kot potnik z ljubem in črešlom in je dobil od trčrke 20.000 K zadatka (are) za vagon lubia in obnem 200 kron provizije. Veseli Pibrovce je denar sprejel, se odpeljal na Gorenjsko, kjer je nekaj dni imenito živel, nato pa je trčrki pisal, da so vagoni z ljubem že na poti in da potrebuje še denarja. Trčrka mu je poslala še 30.000 kron nato v kratkem 20.000 K skupaj okoli 70 tisoč kron, kar pa je Pibrovce po grlu poglaval v družbi nikoli mu manjkajočih »dobrih« prijateljev. Med tem časom pa je že tudi sklepal nove kupče s trčrko Oskar Frölich v Zagrebu, kateri je navzečil, da je na potu 12 vagonov smrekovega lubia in da mu naj pošle nekoliko preduma. Trčrka mu je verela ter mu poslala najprvo 20.000 K in na to pa še 5000 K. Pibrovce je tudi ta denar srečno pospravil. Tudi v Ljubljani je ogoljufal trčrko Jakob Pogacnik za 7000 kron. Izvrševal bi še dolgo časa slične nedovoljene eksperimente, da mu niso oblasti stopile na prste in napravile konec njegovim trikom. Obtoženec vsa svoja dejanja s cinično hladnokrvnostjo in prirojenim humor em zanikava. Za vsako ogoljufijo pravi »Ne vem! Nisem bil zraven! Sem zgubil listino itd. Dalje pripoveduje zelo dovipno zabeljeno s slanimi opazkami kakor »ta osele« itd. ter živahno gestikulira z rokami: Tekom dopoldneva so bile zaslišane priče in obsojenci, ki izpovedujejo neugodno za obtoženca. Razpravo vodi sodni nadsvetnik Mladič.

— Velika poneverba pri juž. železnici. V ponedeljek dne 5. marca, se je pred okr. kot porotnim sodiščem pod predsedstvom dvornega svetnika in predsednika okrožnega sodišča g. dr. Toplaka pričelo pomladansko porotno zasedanje. Senzacionalni slučaj računkega asistenta Drago Jenka, ki je juž. železnici ponesl blizu 2.000.000 K, je privedel mnogo občinstva v porotno dvorano. Obtoženec Drago Jenko, je mlad mož, prikupljive vnanosti in je na svojem odgovornem mestu, kamor po svojih letih in lahkornostnosti po mnenju starejših železničarjev nikakor ni spadal, postal žrtev razkošne svoje žene. Jenko je bil namreč pri načelstvu porotne sekcije na glavnem kolodvoru kot računski asistent, kateremu se je iz nepravilnosti poverila služba izplačevalca prejemkov za delavce in sploh izdatkov na račun porotne sekcije. Njegov prvi šef inž. Hauer mu je popolnoma zaupal, katero zaupanje je Jenko pod vplivom svoje žene izkoristil. Priliko za to je znal izrabiti na enostaven način. Od svojega šefa si je dal izpostavliti prejemnice, namenjene dozdnevno za izplačila in predujem delavstva. S temi dokumenti je zahajal k glavnji blaginji, kjer se mu je z ozirom na podpis načelnika brezpogojno izplačevalo. Od tega denarja delavstvo seveda ni nič imelo, razen svojih plač v manjših zneskih. Jenko je namreč te dokumente znal tudi ponarejati bodisi na podpisu načelnika, ali številkah, katerim je ali predpostavil ali zapostavil še drugo številko. Ponarejeni podpisji so bili tako izborni, da jih kasneje niti dotični naslovniki niso mogli poznati. To delo je pričel l. 1921. In ga nadaljeval do jeseni pr. l. torej skoraj dve leti, ne da bi mu prišli na sled. Sele ko je za prejšnjim načelnikom prišel novi načelnik inž. Kolakov in je našel v neredu sprejemnico za 4000 Din, so začeli sumiti, da z računi ne more biti v redu. Izgovarjal se je radi teh 4000 Din tako nerodno, da ni bilo verjetno ne eno, ne drugo, kar je trdil, vendar so ga pustili še nadalje v miru in šele letos januarja so bili tudi pri kontroli izdatkov na lasnem, da je Jenko juž. železnico osleparil za najmanj Din 400.000. Naknadno so ugotovili še večje zneske deloma tudi pri njemu doma, kjer so našli polno stanovanje obleke, dragocnosti finega pohištva itd. On sam je imel 7 oblek, ona pa 20 in se je ugotovilo, da je plačala pri najdražji šivilji samo za delo K 30.000. Vsa večer je popival po gostlinah in kavarnah, največ v klub baru, kjer je po en večer zapravil po K 8000 in dajal napitnine po 100 K. Zeni je nakupoval najfineše prstane z diamanti, dovolil je, da se je vozila celo na trg z izvoščkom, ki ju je vozil tudi v gledališče in na zabavaljšča, pred katerimi ju je moral čakati včasih celo noč. Živela sta kratkoma lo kneže. To vse so ljudje v Mariboru videli in ugibali, od kod denar, opozarjali so tudi merodajne pri juž. železnici, a brez uspeha. Tako je mladi mož prišel na porotno klopi, kjer je ravnodušno priznal svojo lahkornost. Ugotovilo se je, da je juž. železnico osleparil za K 1.960.000 na bržbo pa še več, ker se domneva, da je v Avstriji kupil sebi ali sestri vilo itd. Obsojen je bil na 4 leta težke ječe.

Darila.

— Darilo. Ljubljanskemu Sokolu daruje nemelnovan za svojo premaglenost ob priklji letošnje društvene maskarade D 100. Lepa hvala.

— Državni uradnik s črno žametasto obleko, kateri je bil v sredo zvečer zaradi volje pisce v Sp. Siskli, se prosí, da se v sredo popoldne ali zvečer še enkrat oglasi. Sv. Jerneja cesta 38.

— Čevlje kupite od domačih tovarov trčrke Peter-Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani na boljši in na cenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSIEMSEK
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Inserirajte v
Slov. Narodu!

Na prodaj
dobro ohranjena otroška vozička. Eden velik in drugi za igračo. Naslov pove uprava Slov. Naroda.

Prazna soba
se odda. Naslov pove uprava Slov. Naroda.

Več železnih sodov
za bencin in olje se ceno prod. Mehanični delavci E. Lah, Špod. Siskli. Stev. 13.

Prodaj
nov padel ca 4 m dolg, stelaž navad na ca 6 m dolgo, decimalno tehtnico za 10 kg. Istotem se kupi dobro ohranjen divan ali dva fotelja. Naslov v upravn. Slov. Nar.

Išče se
poštena natakarka v prometnem kraju na Sp. Stajerskem, pozori po dogovoru. Natakarka, ki zna šiti a, imajo prdnost. Vstop v službo 15 t. m. Naslov v ur. Slov. Naroda.

Majhna hiša
v hrovom in skednom v lepi legi na deželci, z 8 orali nji v travnikov ter z gorodom za posejati, je po pr meri ceni na prodaj. — Povprašati pri Jurju Mandlar, Slovenska vas št. 6 pri Kozarju.

Zastopnika
za Ljubljano išče zavarovalnica. Stalna pisca in provizija. Le aglini in dobro upeljani reflektanti naj pošljejo pismene ponudbe pod »Agilia 2358« na upravo Slov. Naroda.

Gospodična
stara 18 let, ki je dovršila 4 mesece razrede, želi radi različnih razmer s uže v trgovini ali kjerkoli, da le najde dom in zavetje pri dobrosrčnih ljudeh. Ponudbe pod »Hvaležnost 3354« na upravo Slov. Naroda.

Skladničar
že več let v podjetju Hvitake stroke, želi službo premeniti. Več v stroki poljskeških izdelkov, inštalaterskega materiala in železa. Zmožen popo noma nemškega in ital. jezika. Najrae spot v večjem podjetju, kjer je stanovanje in stalna služba. Poročilo, vojašine ro t. l. Fonudbe na upravo Slov. Naroda pod »Zanesljiv 2350«.

Uradnica
zmožna slovenskine, nemščine in ital. lanščine, stenografija, št o episja in knjigovodstva, išče mesto. Ima tedno pla sava in je dobra računarka. Ponudbe pod »Dveletna praksa 2315« na upravn. Slov. Naroda.

Samostojna gospodična
fina šivilja za perilo in obleke, išče meblvano sobo. Pripor čim se tudi v hišo sivat, če d-bim tanovanje. Naslov pove ur. Slov. Naroda.

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije se kakor usnena!
Najbolje varstvo proti vlagi i mrazu!

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne sukanke, gumbe, čipke, vezeno, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarske in krojaške potrebščine.

Najnižje cene.

Postrežba točna.

CUNARD LINE

Najhitrejši parobrodi sveta. Direktne potniške tovarni in expresni promet

iz Hamburga in Cherbourga za Ameriko in Kanado

4 dimniki 5 1/2 dni. Lastne kabine, za potnike III. razreda. Potnike spremlja izkušeni uradniki do luke vikarja, in jim prožijo v vsakem pogledu dragovoljno vsako pomoč. Navodila daje:

Cunard Line

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Jugoslavenska banka d. d., Zagreb

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Ljubljana, Kolodvorska ulica 26

Brzjavni naslov: „Cunard“

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je naš oče itd., gospod

Anton Dolinar

včeraj ob 6. popoldne mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se vrši iz mrtvašnice deželne bolnice, Zaloška cesta, v sredo, dne 7. marca ob pol 4. popoldne.

Ljubljana, dne 6. marca 1923.

Žalnojoča rodbina.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Potrni globoke žalosti javljamo, da nam je srčno-ljubljana sestra in teta, gospodična

Ivanka Jenko

gostilničarka

v ponedeljek dne 5. t. m., po kratki mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v sredo, dne 7. marca 1923 ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti Bohoričeva ul. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. marca 1923.

Žalnojoči ostali.

Zahvala.

Za vse izkaze sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega ljubljene soproga, sina, brata, svaka, in strica, gospoda

Fraňa Kotluška

orož. kapetana II. kl.

izrekamo priskočno zahvalo.

Zahvaljujemo se vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, posebej pa še g. polkovniku Dragiču, gg. oficirjem in moštvi V. orožniške brigade, za zadnjo čast, izkazano našemu dragemu pokojniku. Istotako najlepša hvala gospodu vladnemu svetniku Podboju kot zastopniku pokrajinske uprave, gg. ravnatelju in uradnikom trboveljskega premogokopa ter vsem darovalcem cvetja.

Zahvaljujemo se g. kapetanu Vošnjaku za poslovilne in tolažbe polne besede ob odprtem grobu.

Zagorje ob Savi, dne 5. marca 1923.

Štefka Kofinšek roj. Weinberger, soproga in vsi ostali sorodniki.

Proda se

kompletno kovaško orodje v večjem mestu Slovenije, odstopi se tudi lokalni stanovanje. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Kovačnica 2381“

Iščem

svetlo in zračno sobo, meblirano ali nemeblirano. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Carinik 2366“.

Sprejme se gospodična

v trgovino kot začelnica, ki govori slovensko in nemško. Predstaviti se od 10.—12. dop. v trgovini Maks Weiss, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23.

Velika delavnica in lokal

v Ljubljani VII., se odda v najem. Povprašati: Karl Pečovnik, Soštanj. 2375

Graščina

z 2000 orali polja in gozda, velikim parkom, gospodarskimi poslopiji itd. se proda za 4.000.000 Din. ali da v zameno za manjše posestvo (do 100 orlov z gospodsko hišo. Ponudbe pod „Graščina 2365“ na upr. Slov. Nar. 2365

40.000 kron nagrade

event. tudi več onemu, ki zamenja lepo stanovanje v mestu s 3—4 sobami s stanovanjem na periferiji, oddaljenim 35 minut od glavne pošte. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2360

Proti visoki najemnini

ki se plača event. za več let naprej, se išče stanovanje v mestu s 3—4 sobami, elektr. razsvetljavo in vodovodom v stari ali novi hiši. Posredovalcem visoko nagrado. Naslov pove uprava SI. Naroda. 2361

Krasna stavbišča

za vile in nova industrijska poslopja na prodaj. Pojasnila: Aloma Company, anončni in reklamna družba z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 2376

Proda se

več vozov, dir na peresa, zapravljeni in drugi vozovi novi in že rabljeni, proda se tudi več ogradij (geštelov) za zapravljenje, svetlo pijenih po jako nizki ceni. Poizve se pri Josipu Medenu, Ljubljana, Trnovska ulica 25. 2382

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu in svojim cenj. inserentom naznanjam, da gospod Leopold Majntinger ni več pri meni v službi in kot tak nima nobene pravice delati za mojo tvrdko kakor tudi inkasiranje računov.

Z odličnim spoštovanjem: Protokolirani anončni in reklamni zavod „Apelo“ R. Golebiowski, Ljubljana, Stari trg 19—II.

Rezervoar iz železnog lima

sa 2500 do 10.000 lit. sadržine, okrugle ili četverooglate, tražimo. Ponude upravitelji na: „MOSTER“, tvornica laka d. d. Zagreb, Mesnička ulica 13.

Naznanilo.

Večerni tečaj na ledini

(Komenskega ulica, v mestnošolskem poslopiju) prične v četrtek 8. marca s srbohrvaščino. V petek prične višji tečaj za laščino, v soboto za francoščino. Vpisovanje pri šolskem slugi ali ob 7. zvečer pred poukom. 2373

Javna zahvala.

Ravnateljstvo i Nadzorni odbor Posavske štedionice d. d. u Sisku, zahvaljuje se ovime svima odličnicama, predstavnicima državnih, vojnih, crkvenih i kulturnih korporacija, novčanih zavoda, svim domaćim društvima, građanstvu i seljačtvu, koji su im povodom smrti nezaboravnog utemeljitelja i časnog predsjednika zavoda, gospodina

dra. Grge Tuškana

izrazili sačutke, bud pismeno ili usmeno, te sarkne ostale neprežaljene pokojnika spreveli do groba.

Sisak, dne 1. ožujka 1923.

Prodasta se

2 dobro ohranjena pletilna stroja št. 10. Naslov pove uprava Slov. Nar. 2344

Gospod išče sobo

v bližini mesta, če mogoče s hrano. Plača postranska stvar. Ponudbe pod „T. M. 2348“ na upravo SI. Nar. 2348

Gospodična išče sobo

event. s hrano. Ponudbe pod „April—2342“ na upravo Slov. Naroda. 2342

Soba

meblirana, z električno razsvetljavo in hrano se odda. Naslov pove uprava SI. Naroda. 2357

Išče se soba

za pisarno v mestu. onudbe Ppod „K. D. 2369“ na upr. Slov. Nar.

PRODA SE

po nizki ceni dobro ohranjen klavir (Stutzflügel). Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2371

Nemeblirano sobo

v sredini mesta išče zakonski par brez otrok. Ponudbe pod „Prazna soba 2372“ na upravo Slov. Naroda.

Stavbišča

Štiriglat kompleks, ca. 10.000 kvadr. metrov, za Bežigradom, se proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2309

Namočena polenovka

se dobi vsako sredo in petek pri FR. KHAM, Ljubljana nasproti hotela „Union“. 634

Pozor!

Cene nizke!

Oglejte si veliko zalogo otroških vozičkov, dvokoles, motorčkov, šivalnih strojev in pnevmatik. — „Tribuna“ tovarni dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 2356

Eno ali dve prazni sobi

IŠČE ZAKONSKI PAR BREZ OTROK, event. SE ZAMENJA manjša prazna SOBA v sredini mesta za VEČJO. — Ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Zakonski par/2131“.

Blagajničarka

se sprejme v trgovino M. Tičar, Šelenburgova ul. 1.

Priporočilo.

Priporočam se cenj. damam, tudi z dežele, za izdelovanje vseh vrst oblek in tudi moško perilo po najnovejšem kroju. — Postrežba točna in po znatno nizki ceni.

R. Stopar,

Frankopanska cesta 166—II.

12.000 K nagrade

za zamenjavo stanovanja

Reflektiram na solčno stanovanje v mestu s 3 sobami, pritliko, elektr. razsvetljavo, kopalnico. Sedanje stanovanje v bližini Elizabetine bolnice obstoji iz 1 ali 2 malih sob in vseh pritlik. Ponudbe pod „Povrnitev selitvenih stroškov 2343“ na upravo Slov. Nar. 2343

Soba za pisarno

velika, lepa, z razgledom na cesto, v sredini mesta, z električno razsvetljavo in posebnim vodom se odda proti dobri nagradi. Več se poizve pri Anonč. zavoda Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2310

Autošofer

za turne vožnje, samsta zanesljiva moč se išče za potovanje po Hrv. Prednost ma jezihov več izkušen avtomehanik. Ponudbe pod št. „I.P.S.“ na la. zvečkam d. d. Zagreb, Bici 21. 2200

Učenka

za modistovsko obrt se sprejme. — Ivanka Stegnar, Rimska cesta 10.

Sprejme se

dva dobra mizarja in dva polirja (poniklarja). „Tribuna“, Karlovska cesta 4. 2355

Bencinmotor

8 HP, napredaj in stavbene parcele na Prulah ca 1800 kvadr. metr. Grubarjevo nabrežje 22. 2239

Izprašan strojnik,

izkušen ključavničar in elektrik, IŠČE SLUŽBE kot vodja tovarne ali centrale. — Ponudbe pod „Sar mostojen 78/2097“ na upravo lista.

Odvetniški

pisarnovodja

prvo vrsta moč, išče službe v odvetniški pisarni ali kje drugje. Ponudbe pod „Pisarnovodja 2319“ na upravo Sloven. Naroda. 2319

Delniška družba

v Zagrebu

išče uradnika

s popolnim znanjem krvatskega in nemškega dopisovanja ter vseh drugih pisarniških poslov. Ponudbe pod „Točan 1980“ na upravo Slov. Naroda. 1980

Petrolejske vrče

z zaboji ali brez zabojev in železne barele kupujemo v vsaki množini. Hrovat & Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6.

Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsaka množina. Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Tel. 220. 2213

Seno, slamo

IN DRUGE DEZELNE PRIDELKE (seno 900 K, slama 600 K) franco vsaka postaja v Sloveniji dobavlja domača trdka

PUKL IN VERCE, 1965

trgovina z dež. pridelki, SOŠTANJ

Portland cement

dobavlja „Gradivo“, trgovačko društvo, Zagreb, Bogovičeva ulica št. 3. Brzjaviti: Gradivo. Telefon št. 555. 1402

Švila, čipke modni nakit!

A. Šinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Stanovanje

v predmestju, obstoječe iz 1 do 2 sob in kuhinje (ev. souporaba kuhinje) se išče za zakonca brez otrok proti dobri najemnini za 1. aprila 1923. Ponudbe na poštini predal 129, Ljubljana.

Poslopje

za večjo delavnico v okolici Ljubljane se kupi. Prednost imajo objekti z vodno močjo.

Ponudbe na poštini predal 129, Ljubljana. 2273

Na prodaj so novi AEG-motorji

motor za vrtil. tok 5 k. s. 220/380 volt za Din 7500—
motor za vrtil. tok 3 k. s. 220/380 volt za Din 5500—
motor za vrtil. tok 2 k. s. 220/380 volt za Din 4500—
motor za vrtil. tok 1 k. s. 220/380 volt za Din 3500—

z jermenico, tračnicami in zaganjačem. V zalogi vse druge vrste motorjev. — Karol Florjanič, Celje. Telefon št. 74.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta 46

Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, osterjša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Išče se družabnik

z najmanj 150.000 Din za dobro vpeljano eksportno trgovino z najboljšimi inozemskimi zvezami, sijajna eksistenca zasigurana. Cenjene ponudbe pod „Eksporter 2288“ na upravo Slov. Naroda do 15. marca.

Ofertalna licitacija.

Sekcija za gradenje pruge Bihač—Krupa u Bihaču treba 35.000 (tridesetpet hiljada) komada hrastovih pragova dužine 2-20 m, širine 0-20 m, višine 0-15 m i 500 hrastovih telegraf. stubova dužine 7 m najmanjg prečnika 12 cm.

Pismene zapečate ponude imajo se podneti ovoj sekciji najkasnije do 1. aprila 1923 god.

Cene: Utovareno vagon na kojoj stanici državnih železnica. Ponude se primaju od 100 komada na više.

Rok isporuke do kraja juna t. g.

Isplata po odbitku 2-50%, za poreze i takse odmah po prijemu robe.

ELIN, družba za električno indust. d. z o. z.

ELIN gradi električne centrale.

ELIN proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke.

ELIN proktira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi z elektrotehniko.

Tehnične pisarne in zaloge:

LJUBLJANA, Dunajska cesta, palača Ljubljanske kreditne banke, MARIBOR, Vetrinjska ulica 11